KARA

10
AĞUSTOS
EYLÜL '87
KDV DAHİL
500 TL

BU ADAM HİÇBİR İŞE YARAMAZ



NE EMREDEBİLİR NE DE İTAAT

Dağıtımdaki engellemeler KARA'nın Ağustos/Eylül sayısı olarak çıkmasına neden oldu. Duyururuz.

İÇİNDEKİLER



Yazışma Adresi: Ahmet KURT
P.K. 1053
34437 Sirkeci-İST

KARA

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Ahmet KURT
Yönetim Yeri: Piyerloti Cad. Silahtar Mektebi Sok. Ahmet Bostancı Han, No: 11/7 Çemberlitaş / İSTANBUL
Dizgi: Ahtapot
Basım: Gül Matbaası
Dağıtım: Etkin

Bundan böyle evrende iki alan var: Benimki ve düşmanımınki. Düşmanın ellerindeyim. Öğütücü makine, her parçamı yıllarca her an sürecek kıskacına almış. Zincirlenmiş isyankâr kollarımı ona karşı boşuna kaldırıyorum. O kollar ki, zincirlerini, bu kaçınılması artık imkansız yükü, mücadele etmeden ama altında ezilmeksizin taşıyorlar.. Diğer alan bana kalıyor. Makina onu da benden koparıp almak isterdi. Ama nafile! Yüzyüzeyiz, devasa makina-hapishane ve ben; güçlerimizin ve güçsüzlüklerimizin birbirlerini sınırlayıp sıkışıp kaldıkları bu noktada eşitiz. Tutuklandığımda saptanan güne kadar, disiplin yönetmeliğinin mekanik olarak yönettiği "sicil no 6731" olacağım. Buna bir şey yapamam. Tutuklandığımda saptanan güne kadar zincir, sicilli hapishane ceketi, saçma ve katı yönetmelik altında, BEN olacağım; özgür bir adam, bükülmez bir adam, yürekli bir adam, korkusuz bir adam olacağım. Makine de buna hiçbir şey yapamayacak.

KARA

VICTOR SERGE, Les hommes dans la prison.

KARA BİLDİRGE

Dergimiz KARA, elinizdeki sayı ile birlikte yayın hayatının 11. ayını doldurdu ve 10 sayı "Kara" yayınlandı bugüne kadar.

Zorlukları çoktu Türkiye'de "Kara" gibi bir dergi yayınlamanın.

Birincisi 'KARA' Türkiye'nin geçmişinde yer almayan, yer tutmayan ve bilinmeyen ya da düşmanlarının ağzından bilinen bir toplumsal hareketin, düşüncenin, yani liberter düşünce ve hareketin bir tezahürüdür. Oysa Türkiye herşeye rağmen, otoriteyi seven insanların ülkesi hâlâ. Bir liberter literatür yoktu Türkiye'de. Çok eskiden basılmış bazı liberter düşünürlerin kitapları ve Sokak Yayınları'nın birkaç kitabı dışında. Bu nedenle "Kara" hem güncel sorunları yakalamaya çalışırken (aylık çıkmasının bir nedeni de buydu) hem de liberter düşünce ve hareketin geçmişini, şimdisini tanıtmak gibi ağır bir yük yüklendi. Başlı başına birer kitap konusu olabilecek konuları, kısa dergi makalelerinde deşmeye çalıştı.

İkincisi KARA yayınlanmaya başladığında 12 Eylül'ün koşulları, yeni yeni yerlerini "başka şeylere" bırakmaya başlamış ve Türkiye devrimcileri bıldırcın fırtınasını henüz atlatmaya girişmiş, bir şeyleri alenen yazmaya (alenen yazılanlar azın azı da olsa) başlamıştı. Yaşananların sorgulanması "kamuoyu" önünde kısmen de olsa yapılabiliyordu artık. KARA'nın 12 Eylül öncesi ve sonrasında yaklaşımları vardı elbet. Bu yaklaşımlar da devrimci ya da devrimci olmayan marksistlere yapılan yaklaşımlardan ve marksizme yönelik genel liberter yaklaşımdan soyutlanamazdı. Devrimci Marksistlerin birçoğu ise ya "içerdeydi" ya da yurtdışında. Bu nedenle onlara getirdiğimiz eleştirilerin "savunmasız görüşlere saldırı" olarak değerlendirilebileceğini biliyorduk. Ama yaşanan sürece müdahele etmeksizin sürecin bir parçası ve suç ortağı olmaktan da kurtulamayacağımızı biliyorduk. Üstelik artık eleştirdiklerimiz de alenen cevap verebilecek duruma geliyorlardı. Diğer marksistlere gelince onlar düpedüz "bugünkü düzenin" borusunu öttürmeye başladılar artık.

Üçüncüsü, başta da söyledik "Kara" geleneği Türkiye'ye, Türkiye'de bu geleneğe yabancıydı. Fakat bu geleneğin Türkiye'de yaratımı şablonlama yöntemiyle olamazdı. Bizim öyle dışarıdan alıp, Türkçeye çevirip burada harfiyen uygulayacağımız programlarımız filan olamazdı. "Kara" evrensel bir düşünce ve hareketin yerli bir ürünü, yapıtı olmalıydı. Bunun için çalıştık. Bunun hakkını verebildiğimizi sanmıyoruz, çalışmaya devam edeceğiz.

Fakat 11 ay sonunda bakıyoruz ki KARA ve onun geleneği Türkiye'de dar da olsa bir tartışmanın gündemine girdi. KARA'nın artık bir okur ve bazen yazarı, bazen okumaz yazarı, yazmaz okuru ve de okumaz yazmaz bakar-karıştırır'ı var. Açıkçası en az umduğumuz kadar ilgi gördü. Artık biliniyor ki KARA:

Anti-otoriter

Anti-militarist

Anti-Seksist ve politikanın -yanı iktidarı ele geçirme ve kullanma sanatının- her türlüsüne karşı toplumsal-devrimci, kısacası liberter bir yayın organıdır.

Fakat yine bu 11 ay sonunda bazı başka sorunlarla da karşı karşıya geldik ki, bunlar genelde liberter hareketin yapısıyla, liberter düşüncede "hareket" kavramının tuttuğu yerle ve özelde de bunların üzerine oturan yani zemini bunlar olan "Kara"nın işlevinin sorgulanmasıydı. İşte bu yazıda asıl olarak cevaplanmak istenen sorular ve çoğu zaman da yanlış anlamalar bunlar olacak.

YANLIŞ ANLAMA I: KARA apolitik bir dergidir.

Bu otorite dostlarının ve liberter düşüncenin düşmanlarının isteyecekleri bir durumdur. Gerçekte onlar KARA'nın suya sabuna dokunmaz bir dergi olmasını isterlerdi. Liberterler politikaya karşıdır ve tam da bu nedenle, ondan kaçmaz, onun üzerine giderler. Politika yaşamın bütün "gerçek" alanlarının dışında ve üzerinde bir alandır. Bu böyledir diye politikaya müdahale etmemek, onu yermemek, onun her haliyle otoriter yüzünün üzerine gitmemek, meydanı politikacıların at koşturmasına ve bizim yememize, içmemize, uyumamıza, sevişmemize karışmalarına boş bırakmaktır. KARA, toplumsal hayatın örgüsünü oluşturan bütün ilmeklerde kendini dayatan otoriteye karşı çıkmakla, "karşı-kültürün" öğelerin yarattığı gibi, otoritenin bütün özgün biçimlerinin temel ifadesi ve varoluş koşulu olan "merkezi" toplumsal otorite"yi de ilk elden hedef aldığı için "politik" bir yayın organıdır. KARA bu nedenle Türkiye'de otoritenin politik maskesini parçalamanın yöntemlerini arayışın ve bunları tartışmanın, oluşturmanın platformudur.

"Sosyalist Partı Tartışmaları Üzerine", "Doğrudan Demokrasi, Doğrudan Etkinlik", "Genel Oy Hakkı Yanılsaması", gibi yazılarda diğer birçoklarında bunu yapmaya çalıştık. Yani politikaya karşı olmanın "politikalarını" saptama tartışması. Bu nedenle "Kara" özgün bir alana yönelik değildir. O, politikanın burnunu soktuğu her alana, yani hayatımızın her alanında politikaya ve onu oluşturanlara yöneliktir. KARA, l i b e r t e r - e k o l o j i s t, anarko-feminist, devrimci - sendikalist bir dergi değil, yani kısmi bir dergi değil, ama kelimenin en geniş anlamıyla liberter bir dergidir. Bütün bunlar KARA ekoloji ya da doğayla, feminizmle, sendikalizmle ilgilenmez anlamına gelmez, "Kara" bütün bunlarla ilgilendiğini, yayınıyla da göstermiştir. Fakat **KARA** öncelikle "politik" bir dergidir.

YANLIŞ ANLAMA II: KARA bir liberter hareket yaratmayı hedeflemektedir.

Hayır. **KARA** sadece yaşadıklarının, yaşayabilecekleri olmadığının farkında olan ve bir de üstelik okur olan bir grup insana bir yayın organı olmanın bütün olumsuzluklarıyla birlikte seslenmekte ve liberter düşünceyle, liberter çözümleri tartışmaya çağırmaktadır. Liberter bir hareket, dergi sayfalarından çıkmaz ve çıkmamalıdır. Liberter bir hareket davranır ve örnekler. Bu nedenle **KARA** kendisinin dergi boyutunda bir liberter etkinlik (panel, broşür vb. de olabilir) ve liberter düşünce birikiminin yansıtılmasının, geliştirilmeye çalışılmasının bir aracıdır. Ama politik bir liberter yayın organı toplumsal bir hareket olmaksızın, ağzıyla kuş tutsa, bunca televizyon, bunca renkli gazete, bunca radyo, video vb.'leri varken, yaygınlık kazanamaz. Kazanırsa eğer, o yayın organının statüko karşıtlığı zaman geçirmeden sorgulanmalıdır. Meteliksizlerle, statüko karşıtlarıyla birarada olmanın yolu davranışlardan ve toplumsal davranışların iletişmesinden geçer. **KARA** bu doğrultuda sadece bir dolayımdır. Keşke yaşamın çeşitli alanlarında çeşitli liberter etkinlikler olsa da "Kara"da onların etkinliklerini, kendilerinin anlattıkları yazıları yayınlayabilse.

YANLIŞ ANLAMA III: KARA ilkesiz bir açık kürsüdür.

Hadi canım sen de! **KARA** bütün liberterlere (yani kendisini liberter olarak adlandıranlara), diğer bütün anti-otoriterlere, otoritenin hiç bir türlüsünü savunmayan ekolojistlere, feministlere vb. özgün kalkış noktası olanlara açık bir dergidir. Şu ya da bu otoritenin az ya da çok özürcülüğünü yapan otoriter ve otlara da gırtlağına kadar kapalıdır.

YANLIŞ ANLAMA IV: KARA anti-komünist bir yayın organıdır.

Hayır. **KARA**'nın illaki anti-komünist olacağım diye bir derdi yoktur. **KARA** anti-otoriter olduğu için otoriteye ve hiyerarşiye boğazına kadar batmış olan komünist hareketi eleştirir. Ama unutulmamalıdır ki, **KARA**'nın Türkiye'de savunduğu gelenek, komünist hareket doğmadan önce doğmuştur. Godwin, Striner ve Proudhon, Marx ve Engels'ten önce başladılar yazmaya.

YANLIŞ ANLAMA V: KARA ve liberter düşünce bireycidir ve toplumsal mücadelenin örgütlülüğünü reddeder.

Öncelikle şunun açıklığa kavuşturulması gerekir; Liberter düşünce içinde örgütlülüğü reddedenler vardır, ancak **KARA** liberter düşüncenin bütün çeşitliliğine sahip değildir. O kendisini var eden insanların çeşitliliğine sahiptir. Evet **KARA** bireyi önemser, onun "toplumsallık" adına yok edilmesine karşı çıkar. O'na göre yeniyi oluşturabilecek ve toplumsal dönüşümü yapacak olan "varolan bireylerdir", soyut sınıflamalar içinde erimiş ve yokedilmiş **şeyler** değil. Bu nedenle de kendiliğindenlik kavramından ve kendiliğinden hareketlerden otoriter düşüncelerin anladığını anlamaz. Ve kendiliğindenliğe **güdüsel** bir anlam vermez. Kendiliğinden hareketler, onları yaratan bireylerin doğrudan etkinliklerinin ortak ifadesinden doğar. Bu nedenle güçlü bir iradi öze sahiptir. Kendileri üzerindeki merkezi bir yapının ya da bir partinin statik program ve ilkelerinden, emirlerinden, kısacası **iradesinden** bağımsızdırlar, soyutlamalardan değil, yaşamaktan olandan güç alırlar. **KARA** kendiliğindenliğe böyle bakar; yaşam alanlarını genişletmeye ve özgürlüğe yönelik istemleri olan bütün bu etkinlikleri destekler. Yaşamın kısmi alanlarından doğan, öğrencilik, ücretlilik, kadınlık vb. bu hareket ve kesimlere adem-i merkeziyetçi, doğrudan demokratik, bürokratları ve profesyonelleri olmayan, temsil sistemine dayanmayan, otonom birimlerden oluşan yatay örgütlenmeler ve federatif tarzlar önerir. Bu alanların çakışmaları ise ancak istemleri ile ortak toplumsal hedeflilikleri yakalamalarından geçecektir.

KARA bir yaşını doldururken, bir yerlerden bu düşünceler, yani bu "yanlış anlamalar" çalındı kulağımıza ve oturduk böyle bir bildirge yazdık.

HAPİSHANENİN YIKIMI İÇİN

Katherine BAKER
MA Dergisi'nden çeviren: Sabri BULUT

Hapishaneleri kuran ilkeler hayırsever ilkelerdi: suç işleyen, hapisliği süresince düşünecek, kendiyle hesaplaşacak, kendini yeniden yaratacaktı. Tarih bu tür ızdıraplı yanılgılar hakkında hükmünü verir. Ütopya, yalnızca mutlak bir entellektüel sağlamlık üzerine inşa edilebilir; oysa hapsetme, "ilerde daha iyi olabilir" umuduna dayanır, yani kesinlikle akıl ile anlaşılamaz bir şeye.

"Yeniden kazandırma" oldukça eğlendirici bir deyimdi ama artık Milli Ceza Bakanlığı Okulu öğrencilerini bile güldüremiyor. Aynı derecede gülünç bir başka deyim bulmanın vaktidir.

Zaten bilinen şeyleri burada tekrarlamaya gerek yok: hapsedilme adamı delirtir, hasta eder, haris ve katı yapar. Kimse bugüne kadar aksini savunamamıştır.

Birçok ülkede, kriminologlar (suçbilimciler), son derece tahripkar olduğunu bildiklerinden, "küçük yaştaki suçlular"ı hapishanelerden ayrı tutmaya çalışıyorlar. Bunu da iyi kalpliliklerinden yapmadıkları çok açık.

En akıllıcası, herşeyden önce "gerçek" suçluları hapsedilmekten kurtarmak gereklidir.

Bu nedenle bu satırların amacı, zihinsel düzeyde bir tavır belirleme değil (düşündüklerimizin özgün bir tarafı yok), eylemimizin araçlarını yaratarak, hapishanelerin yıkımı için bazı kişileri somut harekete çağırmaktır.

İyi niyet budalası değiliz; hapishaneleri hedef alarak, dünyanın sefilliklerini yok edeceğimizi ya da çoğunluğun hayvansallığını "insancıl" bir tutumla dengeleyebileceğimizi zannetmiyoruz.

Bizler hümanist değiliz. İnsan yoktur ve hepimiz kötüyüz.

Hapishane bir semboldür, yani mahkum edildiğimiz şeyden içgüdüyle ürkmüş olanları ayırdeden bir belirteçtir.

Fakat hapishaneler aynı zamanda ruhu ezen, akıl için katlanılamaz gerçek varlıklardır ve yok olmaları gerekmektedir, çünkü en azından mantıklı olan budur.

İyi insanları kötülerden koruyan bir hapishane üzerine söylenecekler, yalan olduğu ortaya çıkarılması en kolay olanlardır. Ruhun zevki için burdan başlanabilir. Böylece adaletin, polisin ve sonuçta tüm toplumun işlevi daha iyi anlaşılacaktır.

Hapishane büyük bir kesimi fazla ucuza güvenlik altına alır ve herkesi en ufak sağduyudan bile vazgeçmeye iter. Hapishane düzenin sağlanması için vazgeçilmezdir, çünkü düzen hapishanenin varlığını sağlar. İşte bu nedenle hapishane, hapishanenin varlığının sağlanması için gereklidir.

Reformculuk, gerçeği söylemek gerekirse, aptalca değil ama imkansızdır: hapishane ne kadar az cezalandırırsa, doğasına o kadar uzak düşmüş olur. Bir hapishaneyi fazla cezacı olmakla eleştirmek, bir hastaneyi fazla iyileştirmekle suçlamaya benzer.

Her devirde sık sık karşımıza çıkan ilginç bir soru var: "İşkenceyi yok etmekten bahsediyorsunuz, peki ama topluma yararlı olacak itirafları koparıp almak için yerine ne koymayı öneriyorsunuz?" Bu iyi bir sor[illegible] Bu tür iyi sorular için vere[illegible]ceğimiz cevaplar hiçbir zaman bu kadar iyi olamazlar. Üstelik, haddimize düşmese de, sorunun başka bir formülasyonunu talep ediyoruz.

Bu arada, mevcut durumun -ki "daha fenası" değil "en kötüsü"dür- sürüp gitmesinde en ufak bir yarar görmüyoruz.

Hapishanelerin kapılarını açmakla kaybedeceklerimiz, otoyollar inşa etmekle kaybedeceklerimizden daha azdır. Üstelik, güvenlik içinde, zeka ile, çokluk arasında yaşamanın yollarını çokluklarla düşünme arzusu ile elde edeceğimiz o kadar çok şey var ki. Ve bu acildir!

Kısa cezalar, geçici olarak kenara ayırmaktır ve hiçbir işe yaramazlar. Ama uzun cezalar tasfiye edici cezalardır; adaletin ve toplumun, kollektif iradenin tasfiyeciliği ve cinayetleri için kullandığı kibar ifadelerle: "kangren organ kesilir", "zararlı otlar ayıklanır", "farelerin kökü kurutulmaya girişilir".

Yığınlara bırakılsa, hapishaneye gönderilenler ızgaralar üzerinde kızartılıp, parçalarına ayırılmadan önce canlı canlı çengellere asılırlardı. Barbarlıkla bir işimiz olamaz. Ölüm ve acıdan tad alanlarla, hapsetme ifadesinde buluşup işbirliği yapmaya niyetimiz yok. Çünkü biz hayatı seviyoruz (sevmediğimiz zaman da, onu kendi irademizle terkedecek kadar düşünceli davranıyoruz). Hiç kimsenin "telafi edilebilir ve edilemez" durumlardan söz etmesine göz yummayacağız. Dünya sadece çöp kafalılar için bir çöplüktür.

En iyi durumda, kamuoyunun kanaatini dışlıyoruz; en kötüsünde ise sözünü ettiğimiz bu kanaatin özünün, çıkar sahipleri tarafından yönlendirilmeye boyun eğmek

olduğunu onaylıyoruz. Bize gelince: biz bireylerin, bu konudaki öz fikirlerini oluşturup, bizim tavrımızda bir araya gelecekleri konusundaki umudumuzu yitirmiyoruz.

Suçlular ve masumlar arasında saçma bir paylaştırma oyunu oynayan adalet, hapsetme eylemiyle bizi ikiye bölüyor ve birliğimizi elde etme çabamızı yasaklıyor. En katı normlarla işleyen zihniyetleri güçlendirerek, bizi mekanik failler haline getiriyor. Toplumun, adalet kılığında, bizi ne yaptığını bilemez bunaklar sıfatına tıkıştırıp, sonra da "doğal olarak" vesayeti altına almasına tahammül edemeyiz.

Mahpusları sevmiyoruz, çünkü onlar mahpusdurlar. Mahpuslar kadınlardan, Hristiyanlardan, çocuklardan veya yazarlardan daha sevimli değiller. Fakat biz, birçok özellikleri yanısıra yazar, kadın, Hristiyan, çocuk veya mahpus olan bazı bireyleri seviyoruz.

Hapsedilmeye tahammülümüz yok. Ne içerde ne **dışarda.** Biz "masumların", hapishanelere girme hakkımız, tutukluların dışarıya çıkma haklarındah daha fazla değil. Aynı şey, yayınımıza uygulanan sansür için de geçerli. Zindanlarda yazılmış gazetelerin çoğu bizim elimize ulaşamıyor. bize yasak.

Hapsetmeyi reddetmemiz "İnsan Haklarına Saygı"mızdan ötürü değil. Köpeklerin kulübelerine zincirlenmesinden veya maymunların kafese tıkılmasından daha az acı duymuyoruz. Bu geçerken söylenmiş bir laf değildir.

Hapishane yerine önerilen ancak "dışarda" hapsedilmek anlamına gelen bütün düzenlemelere karşı savaşıyoruz. örneğin günümüze göre çok daha incelmiş bir toplumsal denetim önerisine karşı.

Özgürlüğün ne olduğunu bildiğimizi iddia etmiyoruz, ancak tahakkümün ne olduğunu ve bizi kendimiz olmaktan neyin alıkoyduğunu çok açık seçik kavrıyoruz.

Birbirimize karşılıklı ihtiyacımız olmalıdır, bu nedenle kim olursa olsun bir grup ya da kişinin hükmü veya emri altına giörmeyi kabullenemeyiz.

İster devletten, erkeklerden, halktan, aileden, yeraltı dünyasından, genel valilerden kaynaklansın, zor'un bütün kurumlaştırılma tarzlarına karşı çıkıyoruz.

Kimseye, bizi ya da hareketlerimizi yargılama hakkı tanımıyoruz.

Bütün haklara sahibiz.

Hukuk yoktur. Bu karamsar bir bakıştır ancak bununla birlikte kendi aramızdaki ilişkiler açısından yanlıştır. Örneğin ırza tecavüzü yasaklamak beyhudedir, fakat tecavüz eden ya da edilen olmaktan nasıl kaçınılabilineceğini tasarlamak son derece ilginçtir.

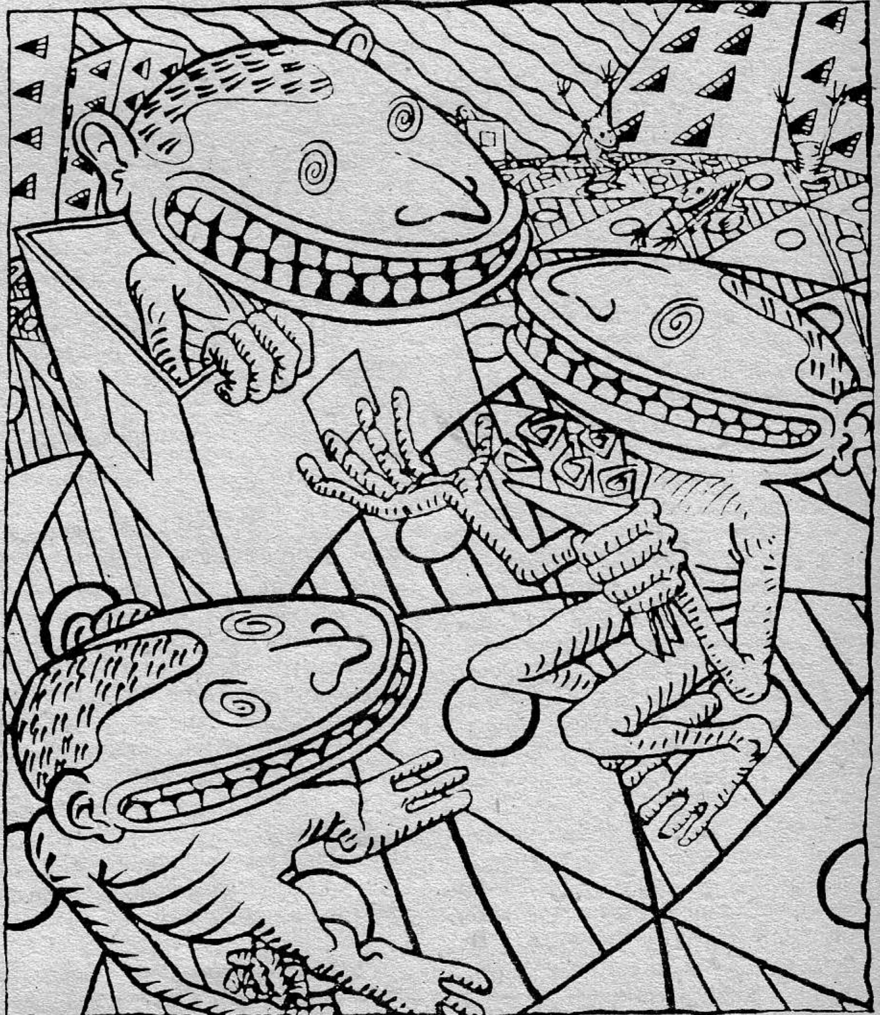
Kendinde suç yoktur: Örneğin afakânlar bastıracak, isyan ettirici bir hareketi ele alalım (zamanımı ve hayatımı çalan bir memur gibi), biz suçluyu tasfiye etmekten bahsetmiyoruz, ancak herkesin çıkarı, herşeyi tepetaklak edip, olan biteni anlamak ve zora karşı direnmektir. Diğer taraftar birbirine değer veren insanların zihinsel ya da fiziksel varlıklarına yönelik saldırılara karşı koymanın yollarını hep birlikte araştırmamaları için hiçbir neden yoktur.

Bizim adımıza mahkum eden mahkemelerin suçortağı değiliz. Bu noktada, bir defa daha bir hükümet darbesi anlamına gelen bir gasp sözkonusudur.

Söylediklerimiz, hepimizin kişisel yargıları ve tahammülsüzlük noktaları olamaz demek değildir, ancak toplum, kişisel tahammülsüzlüklerimizin üstlenicisi olamaz.

Solcu değiliz. Solcu olmadığımız kadar anarşist de değiliz; ne sağcıyız ne futbolcu ne de bu tip herhangi birşey. Eğer işimize gelirse oportünist olabiliriz. Ne istediğimizi biliyoruz.

Biz Yıkımcılar (Abolitionniste) gerçekçiyiz; tabii eğer "gerçekçi"den anlaşılan "günümüzün bütün pisliklerini hazmedebilecek kadar işkembesi geniş" değil de, "fikirlerini gerçek kılmaya kararlı" ise. ■



OTORİTE VE ÖZGÜRLÜK

Abidin YILMAZ/BERLİN

İnsanlık tarihinin tüm olayları, Otorite ve Özgürlük arasında, yaşamın kendisi olarak tanımladığımız maddi temelden kaynaklanan çatışmanın kronolojisidir.

Otorite, animalist yaşamdan düşünerek, tepki gösterme yeteneğiyle ayrılan insanın, çevresini olaylarıyla birlikte izah etmeye çalışırken yetersiz kalıp içine düştüğü korkunun sonucu olarak dinseldir. Kendisinden güçlü varlıkların ve çeşitli doğa olayları karşısında güçsüzlüğünü gören insanın onları Tanrı olarak kabullenmesi, boyun eğmeyi ve kurban etmeyi doğurdu. Otorite öz olarak, boğun eğen ile eğdiren (burada korku) arasındaki ilişkidir. Varsayılan bir Tanrının toplumdaki ürünü bu bağlamda doğal olarak bir din adamı veya büyücüdür. Otoritenin temelinde, boyun eğenin korkusu, eğdirenin şiddeti yatar. Sınıflı toplumlar bu otoriter ilişkilerin ürünüdür. Onun tarafından yaratılır, korunur, gelişirler. Yani otoritesiz sınıflı toplum olmaz.

Otoritesiz bir sınıflı toplum olamayacağı gibi, otoriter bir sınıfsız toplum düşünmek de olası değildir. Otoritesiz, sınıfsız topluma yönelmek de otoriter bir metodla gerçekleşmez. Mevcut otoriteye tepki olarak doğan her hareket iktidara ermesiyle bu ve buna benzer amacını yitirir. Burada belirleyici olan otoritenin kimin elinden kime geçtiği değil, yıkılıp yıkılmadığıdır. Tarih, bunun sayısız örnekleriyle doludur. Romalıların arslanlara Hıristiyanları parçalatmasıyla, 9 milyon kadının Hıristiyanlar tarafından "cadı" olarak yakılması arasındaki farklılığı boşuna ararız. Bize tarihten, mitoslardan anlatılan başarıya ulaşmış köle isyanları tekrar iktidarı kaybettiklerinden değil, iktidar içinde kaybolduklarından, amacı gözden yitirmişlerdir. Yani onların iktidarı ne yaptıkları yerine, iktidarın onlara ne yaptığını araştırmamız daha yerinde olur.

Otorite, kendisine karşı doğan tepkiler doğrultusunda değişmiş, gelişmiş, kurumlaşmış, bugünkü haline (Devlet) ulaşmıştır. Otorite o kadar büyük boyutlara ulaşmıştır ki sadece dıştan olan etkinliğine, bireylerde içten var olan kabullenme de eklenmiştir. Ve bu yüzden binlerce, onbinlerce, milyonlarca insan "erksiz yaşam olmaz" anlayışındadırlar.

Bu anlayış, toplumun ancak otoriteyle var olabileceğinden hareket ederek, erksizliğin kaos, kargaşa üreteceğinden söz etmektedir.

Fakat toplumun sadece bir çeşit ilişkiyle varolacağını savunmak bu alışkanlıkların ürünü olarak, değişik ilişkilerle de var olabileceğini gözden kaçırmaktır. Gerçi bu ilişkinin değişmesi toplumun değişmesi demektir, ama yok olması demek değildir. İnsanlığın ürettiği tüm özgürlükçü tepkiler, dinler, felsefeler, doktrinler ne kadar farklı olursa olsunlar bu anlayışta ortaktırlar. Hepsine göre, "iyi iktidar", tabi kendileri tüm adaletsizliği son verecektir. Hıristiyanlık Tanrıya itaat edilirse, Marksizm, kendi doktrini uygulanırsa, partiler iktidara gelirlerse herşey düzelecektir. Yalnız küçücük bir şart gereklidir. İnsanların onlara itaati, öz iradelerinden vazgeçerek boyun eğmesi. İşte bu küçücük şart bugüne kadar insanlığı gittikçe köleleştirmiş, devrimleri geriye düşürmüştür.

Bana oy ver, benim emrimde çalış, benimle savaş bunun günlük yaşamımızdaki ürünüdür.

Tek bir dünya görüşü bu doktrinlerin, dinlerin, felsefelerin dışına taşar, itaat, boyun eğme oy ve iktidar istemez: Liberterlik.

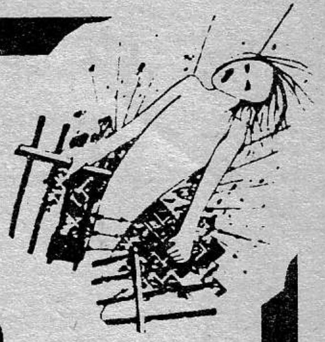
Liberterlik özgürlüğü esas alan Dünya görüşüdür. Monarşi tek kişinin egemenliği, hiyerarşi rütbe egemenliği, oligarşi azınlığın egemenliği, Liberterlik egemenliğin yokluğu demektir. Özgürlük ancak egemenliğin olmadığı liberterlikte gerçekleşir. Bu bağlamda özgürlüğü kendi iktidarlarıyla özdeleştiren izmlerle, dinlerle arasında aşılmaz, uzlaşmaz bir durum vardır.

İktidar, Toplumdaki bireylerin kendi karar verme iradesinden vazgeçmesi ve bu iradelerin tek elde toplanmasıdır. İktidarın yokedilmesi aslında bu iradelerin sahipleri tarafından geriye alınması demektir. Yani iktidarı yoketmek bir boşluğu yaratmak değil pay ederek yok etmektir.

Yukarda değindiğimiz alışkanlık sahiplerinin bize sorduğu "İktidarsız ne yapacaksınız" sorusu özgürlükçü açıdan maddi temelden yoksundur.

Özgürlük, eşitlik olmadığı sürece gerçekleşemez. Eşitlik onun temelidir. Eğer bir toplumda özgür olan ve olmayanlardan bahsedilirse büyük bir yanılgıdır. Öyle bir toplumda ayrıcalıklı ve özgür olmayan insanlar vardır. Her türlü ayrıcalık, ne kadar "iyi niyet" sahiplerinin elinde de olsa derinleşmeye gider. Bu yüzden özgürlük kavgası aynı zamanda eşitlik kavgasıdır. Ve bu kavga devam etmekte, tarih iki karşıt kutup olan Otorite ve Özgürlük arasındaki çatışmalara yenilerini eklemektedir. ■

BİR GEDİK AÇALIM!



İÇERDEKİLER,

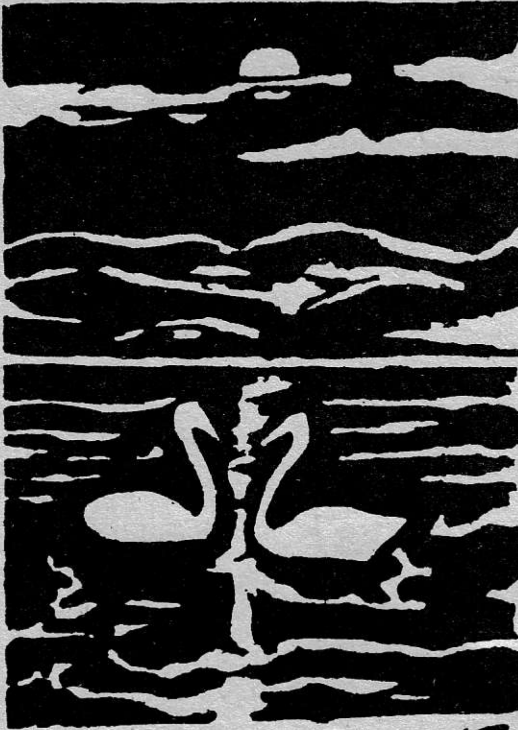
Etrafımız sınırlarla çevrildiğinde biliyorsunuz düş alanlarımız o sınırları zorlamaya yönelir. Buna engel olmak mümkün değil.

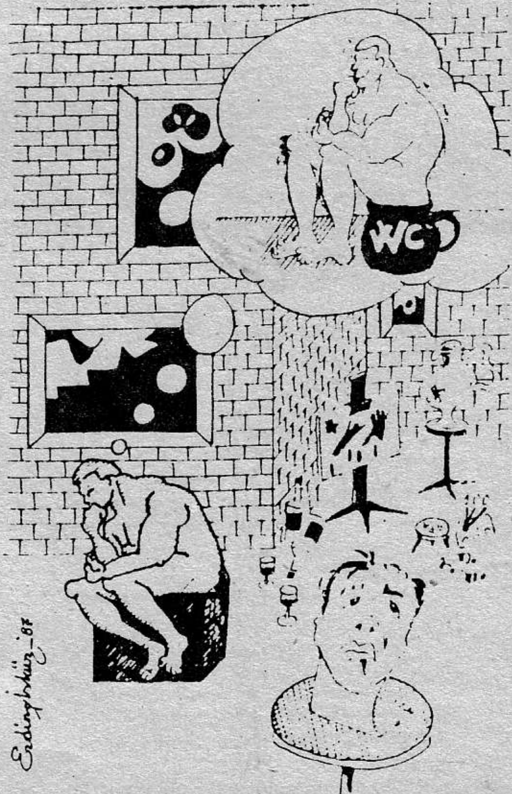
Ama etrafımızdaki sınırları, "özgür" istemlerimizi, gerçek tepkilere dönüştürdüğümüz ve dayanışmayı başardığımız noktada, zorlayabiliriz.

Her tür düş unsuru; şiir, öykü, çizgi önce tanışmak için bahane.

Çalışmalarınızı ve dayanışma önerilerinizi bekliyoruz.

Not: Yazılar, aksi belirtilmediği sürece, el yazısı olarak basılabilir.





REFERANDUM.....REFERANDUM.....

6 Eylül 1987'de referandum varmış. İki tür oy kullanılacakmış bu referandumda: Evet - Hayır. Sanduka (pardon sandık) başına gidecekmişiz, oylarımızla Türkiye'nin geleceğini belirleyecekmişiz. Zaten Türkiye'nin geçmişini, geleceğini hep biz belirledik. 1974'de, 1977'de, 1979'da, 1980'de hep biz belirliyorduk. Televizyonda gördüğümüz yüzler bizim aynada kırılmış akislerimizden başka şeyler değillerdi.

NATO'ya katılırken bize sordular,
Dış borçları bilmem ne fonu ya da bankasından bize sorarak aldılar,
Her sene 1000 vagon portakal ihraç edip bir tane füzeyi bize sorarak alıyorlar,
11 Eylül 1980 gecesi de birlikte oturup karar vermiştik bu gidişe bir "dur!" demeye,
Asılan insanları biz oylarımızla idama gönderdik, daha sonra da milletvekillerimiz "asmazlar canım" diyerek onayladılar idamları,
Cop sokulurken bize soruldu,
YÖK bile,
Asgari ücretlerimiz bile bize soruluyor,
İnanmıyacaksınız ama gecekondularımızı yıkarken bile bize soruyorlar.

12 Eylül "askeri rejimini" yaşadıktan sonra elimize tutuşturulan oy pusulalarına mal bulmuş magribi gibi yapışıyoruz, bilgisayar oyunu oynayan çocuklar gibiyiz, doğru düğmeye bas ve hedefi 12'den vur. Hedef mi? İşte sana seçenekler. Evet olabilir, hayır olabilir,8, 10, 18, 118, 1118 partiden biri olabilir, belki İtalya'da olduğu gibi porno yıldızı bile olabilir, yeter ki sen düğmeye bas makine işlesin, aman makine işlesin. Makine mi? Ha o mu? Onu da biz kurduk, atalarımız Osmanoğulları, vatan, millet, Sakarya filan. Tıkır tıkır, bazen de takur tukur ama işliyor işte. Ama arada bir senin kolunu bacağını, benim elimi kafamı filan kapıyor çarkları, makine bizim canımız, helal olsun kolumuz bacağımız.

Referandum ne güzel bir şey! Ben referandumu çok severim. Bundan böyle işler böyle yürümeli derim. İşte önerilerim:

1-Ekmek fiyatları, çalışma saatleri, asgari ve azami ücret, karayollarının, demir, deniz ve havayollarının işleyişi, hangi güzel köşkte kimlerin oturacağı, bu sene kimin küçük çocuğuna Avrupa oyuncak alacağı,

2-Mahalle muhtarı, kaymakam, vali, şu müdürü, bu müdürü, şu başkanı, bu başkanı, hakimiyetin nerede olacağı ve/veya olmayacağı, Yunanlıları, Arapları ya da başkalarını sevip sevmediğimiz, Osman'ın asılıp asılmayacağı, silahlı birilerinin bizi dövüp dövmeyeceği, yargıçların kimler olup olamayacağı,

referandumla kararlaştırılsın derim.

Ama bütün bunlar olabilir mi? "Bu hayalcilik, ayağı yere basmayan birinin desteksiz atışları"mı diyorsunuz? "Bu kendi kendini yönetmek biz bu kadar olgun değiliz"mi diyorsunuz? "Çok isterdik ama nerdee" mi diyorsunuz? "Bütün bunlar olmaz, olamaz" mı diyorsunuz? O zaman verilenle yetinin kardeşlerim, buyrun basın size gösterilen iki, 10, 1000, düğmeden birine. Buyrun basın! Ama ben bu referanduma **olmaz** derim. ■

Melih TEZGÖR

6 Eylül 1987 gülerek hatırlayacağımız bir gün olacak. REFERANDUM

İnsanlar bir an "etkin" oldukları kanısıyla oy kullanacaklar. Zarf sandığa düştükten sonra bütün sorumluluklarından kurtulup seyretmeye devam edecekler. Tercihlerini "evet" ya da "hayır" demenin farkı varmışcasına yapacaklar. Onlara sunulanı kendi istemleriymiş gibi algılayacaklar, sorgusuz sualsiz.

"Evet" diyerek vicdanını rahatlatacak kimisi, cezaeverindeki binlerce insanı unutarak. Bundan da bir utanç duymayacak.

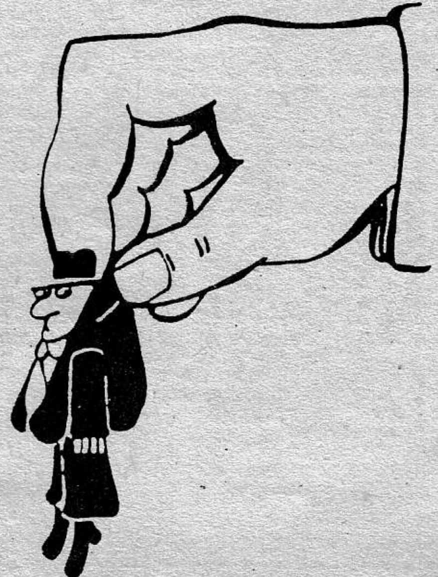
"Hayır" diyerek birilerini cezalandırmanın hazzını duyacak kimisi.

Şöyle ya da böyle bu soysuz sorguda çoğunluk yerini alacak.

Adı geçen "yasaklar" konulurken kimseye sorulmadı ve referandum bir şeyi değiştirecek olsaydı eğer, inanın yasaklanırdı.

Bu bir kör döğüşü ve biz onların istediği gibi taraf olmak zorunda değiliz!

Can BURAK



DAYAĞA "CEZA" MI?

Tayfun GÖNÜL

Geçtiğimiz ay aralarında radikal feministlerin de bulunduğu (bu adlandırma kendilerinin) bir grup kadın dayağa karşı kampanya başlattılar. Gerçi kampanyanın temel sloganı 'Dayağa Karşı Dayanışma' idi, ancak dayağa ceza sloganı da radikal feministler dahil tüm gruplar tarafından kullanıldı. Bu bağlamda feminizm, devlet ve ideoloji ilişkisine ilişkin bir tartışmayı gündeme getirmenin önemli olduğunu düşünüyorum.

"Dayağa ceza" sloganının anlamını çözebilmek için biraz suç ve ceza kavramlarının üzerinde duralım. İki insan arasındaki ilişkide duygusal iletişim sevgi-nefret spektrumunda çok değişik noktalarda bulunabilir ve önceden hesaplanması olanaksız sonsuz sayıda seçeneği içerir. Ancak ilişki o iki insan arasında kaldığı sürece bu davranış biçimlerinin hiçbiri "suç" değildir. İnsan nefreti yoğunlaştığında saldırgan davranışlarda bulunabilir ve hatta karşısındakini öldürebilir. Hiçbir insani eylem kendi başına "suç" değildir. "Suç"un oluşması için o iki insan arasındaki ilişkide YABANCI bir üçüncü öğe daha bulunması gerekir. Bu da gelişmiş biçimine hukuk dediğimiz toplumsal normlardır. Toplum, yani aynı mekanı paylaştığı öngörülen insanlar ve onları birbirlerine bağlayan ilişkiler ağı artık bireylerin inisiyatiflerinin dışında devasa boyutlara ulaştığında bu toplumsal normlar donar, kurumlaşır. Devletin hukuki temelini oluşturur. Bütün devletler içeriği değişse de bir "suç" kavramı üzerine dayanır. "Suç" kavramı bir dizi de yaptırım (çoğu zaman bir toplumsal öc alma mekanizması) gerektirir, "ceza" ve suç-ceza kavramlarının pratiğe geçirildiği bir süreç, "yargılama" ve "infaz". İşte modern toplumun, yani bir tanımlaması da "erkek egemen toplumsal sistemin" iskeletinin temel öğesi de bu yapıdadır. Polis teşkilatı, mahkemeler, ceza evleri, yasakoyucular, yürütme organları. Devlet de bütün bunlardan başka nedir ki?

"Suç" ve "ceza" kavramını kendi gündeminde tutan bir akımın aynı zamanda devlete karşı olması olanaksızdır. "Suç" kavramının içeriği tarihsel olarak değişebilir kuşkusuz. Örneğin Allaha inanmamak belli zaman ve mekanlarda ölüm cezası gerektiren bir suçken. Artık birçok ülkede suç olmaktan çıkmıştır. "Suç" kavramının içeriğinin değişmesi için verilen mücadele kavramın kendisinin sorgulamaz, dolayısıyla anti-otoriter bir karakter taşımaz, olsa olsa devletin fethi mantığının sonucudurlar. Dayağa ceza verilmesini talep eden mücadele de böyle bir mücadeledir. Peki böyle bir mücadele "feminist" olarak adlandırılabilir mi?

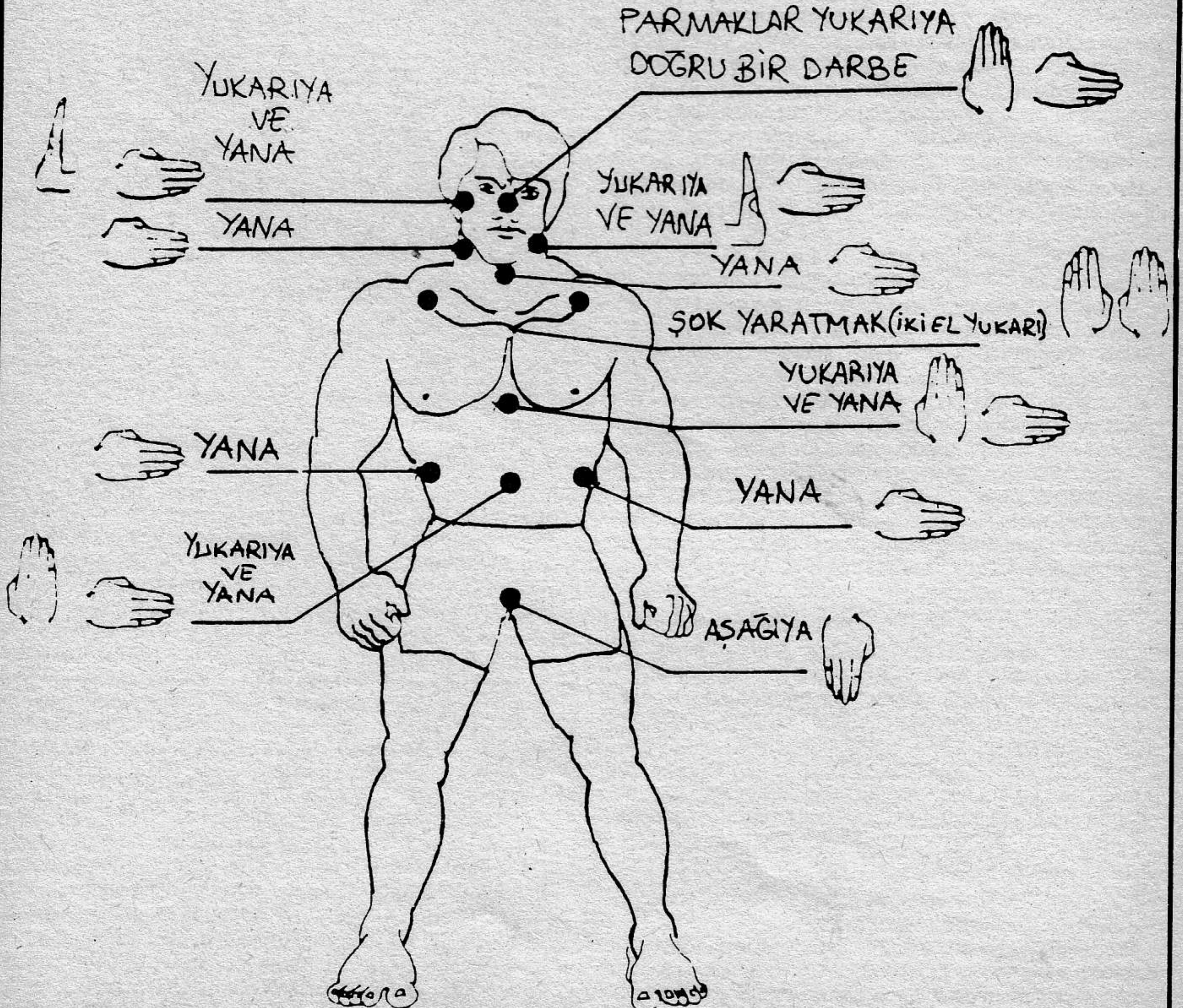
Feminizm neyin adıdır? Erkek egemen toplumsal sisteme karşı kadın duyarlılığının adı mı, yoksa dünyaya kadın-erkek karşıtlığının penceresinden bakan bir ideolojik yaklaşımın mı? Feminist pratiğe baktığımızda bu soruya her ikisinin de cevabını veriyoruz. O zaman bir de hangi feminizm sorusunu sormak gerekiyor. Eşitlikçi feminizmin ideolojik yaklaşımı açık ve ortadadır. Onlar varolan ekonomik ve toplumsal sistemin kadın-erkek ilişkileriyle görece özerkliğini gündeme getirip, sisteme dokunmadan, hayatın her alanında ekonomide, kamu yönetiminde, ailede erkekle eşit konumda yer almanın peşindedirler. Bu yüzden rahatlıkla kadınlar da kaymakam olsun, hatta zaman zaman orduya alınsın diyebilirler. Onların bakış açısından bakıldığında dayağa cezanın eleştirilecek bir yanı yoktur. Erkek egemenliğine karşı kadın duyarlılığının bu ideolojik versiyonu için devlet ortadan kaldırılacak değil, fethedilecek bir alandır. Somut bir tarihi hareket olarak feminizm uzun yıllar bu yaklaşımın adıydı ve temel sloganı da kadınlara oy'du. Görünen o ki, ancak 1980 sonrası Türkiye'nin gündemine gelen Feminizm hâlâ büyük ölçüde eşitlikçi bir karakter taşıyor. Sosyalist-feministlerin de bu konudaki savunusunu tahmin edebiliyoruz. Evet çözüm değildir ama bugün için atılması gereken bir slogan. Bugün için gerekli! Tıpkı devlet gibi, para gibi, aile gibi. Bu yaklaşımın eleştirisi bütün Kara sayılarında olduğu için uzun boylu üzerinde durmayacağım.

Gelelim Radikal Feminizme bence radikal feminizm bundan sonra ilerleyebilmek için şu dilemnayı çözmek zorundadır ideoloji mi-duyarlılık mı. Bunlar birbirleriyle çelişen şeyler mi? Kimi zaman değil, ama çeliştiğinde merkezi otoriteyi olumlamak gibi vahim hatalara yol açabiliyor.

Handan kişisel bir sohbetimizde Dayağa Ceza derken devleti yardıma çağırmadıklarını cezayı kendilerinin vereceklerini savundu. O an kavrayamadığım bu açıklama kolaycı bir açıklama. Nasıl cezalandırılacaklar? Örneğin bir arkadaşlarının ya da feminist literatürde konuşacak olursak, hemşerilerinin dayak yemesi durumunda birleşip, ellerine sopalarını alıp o herifin kafasını kıracaklarsa buna bir itirazım olmaz. Ancak bu bir tepkidir ceza değil çünkü "suç" kavramına dayanmaz, bireysel inisiyatiflerin çatışma alanında geçen bir eylemdir. İşin içine toplumsal normlar karışmaz. Feminist dergisini çıkaran arkadaşlar dayağa ceza derken, samimi olarak tepkisel eylemleri savunmuş olabilirler (ben böyle olduğuna inanıyorum). Ancak kamuoyunu etkilemeye yönelik bir kampanyada anlaşılan, bu değildir. İnsanlara feministler dayağa ceza derken ne demek istiyorlar diye sorulduğunda, ezici çoğunluğun vereceği cevap, "dayak atan erkeklerin hapse atılmalarını istiyorlar" olacaktır. Tabii bunun için bu erkekleri içine koyacak hapishaneler, onların hapise atılmalarına karar verecek hakimler, kendi ayaklarıyla hapise girmeyi reddeden erkekleri zorla hapise atacak polisler, bu dava sırasında tarafları savunacak avukatlar, bütün bu zevatın geçimlerini temin etmek için üretim yapanlar, değiş tokuşu sağlamak için para... Radikal feministler kadın-erkek eşitliği değil, yeni bir dünya istiyoruz derlerdi.

Şu tablo pek yeni bir dünya gibi gelmedi bana. Stella Ovadya Marks'la birlikte artık soyut insandan bahsedilemeyeceğini işçi sınıfı-burjuvazi, kadın-erkek gibi toplumsal kategorilerle çözümleme yapmak gerektiğini söylüyor. Ben de soyut insan kavramını analiz aracı olarak kullanmanın yetersiz olacağı görüşündeyim. Ama yukarıda anılan en az onlar kadar soyut kategorilerin ise tehlikeli olduğunu düşünüyorum. Düşüncemizin merkezine her biri birbirinden çok farklı hiçbir toplumsal norma sığmayacak somut insanı yani bireyi alsak diyorum.

Hayata kadın-erkek karşıtlığından baktığında, diğer bütün oluşumları gerektiğinde kullanılabilecek oluşumlar olarak görürsün. Radikal feministler, bu çıkmazdan kurtulmak için bütün otoriter kurumları "erkek" olarak adlandırıyorlar. Devlet "erkek", kapitalizm "erkek", bilim "erkek" vs. Bu oluşumların bugünkü konumlarını kadın-erkek ilişkisi açısından tanımlamak istersek, bu nitelemeler doğru, ancak bu kurumların varoldukları sürece erkek kalacaklarını



söylemek saçma. Duyarlılığın bu ideolojik sunumunda ısrar etmek insanı hareketsiz bırakabilir. Örneğin son yıllarda evlilik içinde de ırza geçme bir suç olarak kabul edildi. Radikal feministler ne tavır alacaklar bu durumda, erkek devlet erkek egemenliğine karşı tavır alıyor. Kendi keyfinden yapmıyor bunu kuşkusuz. Feminizmin etkinliğinin, devletteki yansıması. Toplum içindeki güç ilişkileri değiştiği sürece, devlet ve benzeri bu güç ilişkilerinden görece özerk kurumların da niteliği değişir. Özellikle kapitalizmin bu konuda -yeni duruma uyum sağlama konusunda- son derece yetenekli bir sistem olduğunu gözardı etmemek gerekir.

Bu yüzden eşitlikçilerin programı gerçekleşebilir bir şeydir. Ve her gerçekleşebilir program gibi hiçbir devrimci öz taşımaz. Çeşitli otoriteler zaman içinde, erkek, kadın veya nötr olabilirler. Tarihte bir zamanlar matriyarka da vardı. Bunun çok tartışmalı olduğunu öne sürüyorsanız. O zaman kadına ilişkin sayılı iktidar alanlarından hâlâ varlığını sürdüren birini örnek gösterelim: Anne ile çocuk arasındaki ilişki. Bu az otoriter bir ilişki biçimi midir? Kocasından dayak yiyen bir kadın, pekala çocuğunu da dövebilir. Çoğu zaman da böyle yapar zaten. İdeoloji yücelticidir ve otoriter kurumlaşmanın başka biçimler altında da olsa sürmesinden başka bir şeye yol açmaz. Kadınlar şahanedir, derken erkek egemenliğine karşı bir duyarlılık değil, kadın-erkek ayrımında bir tarafın yani boyun eğerek ve egemen ideolojinin taşıyıcılığını yaparak, eline fırsat geçtiğinde de iktidar kavramının özünü hiç sorgulamadan kendi alanında iktidarı kullanan kadının anlamsız ve tehlikeli yüceltilmesidir sözkonusu olan. Aynen işçi sınıfı mitolojisi gibi bir kadın mitolojisi yaratmanın "özgürlük" idealine hiçbir katkısı olmaz.

Feminizmin ideolojik sunuşlarının en tipik örneklerinden biri "Cinselliğin Diyalektiği" kitabının yazarı Firestone'dur. Firestone bu kitabında kendisinin de hiç sıkılmadan açık açık söylediği gibi Marksist-Leninist çözümlemedeki işçi sınıfı geçen her yere kadın, burjuvazi geçen her yere de erkek koymuş. Böylece enteresan kavramlar ortaya çıkıyor, kadın devrimi, kadının öncülüğü, kadın diktatörlüğü (şaka etmiyorum bu da var) gibi. Marks'ın kavramlarının hiç değilse bir mantığı vardı, işçi sınıfının büyük bir çoğunluk burjuvazinin ise küçük bir azınlık olması saptamasından yola çıkıyordu. Kadınlarla erkekler yaklaşık olarak sayıca eşitken, şu kadın diktatörlüğü nasıl gerçekleşecek? (Kazara gerçekleşirse, pek de anlamlı olmaz tabi. Kadın egemen toplum da aynen erkek egemen toplum gibi cinsler arası meydan savaşı verilen bir arena olacaktır.)

Feministler gerçekten yeni bir dünya istiyorlarsa, erkek egemenliğine karşı kadın duyarlılığını harekete geçirmeye yönelik kadın inisiyatifleri gerekli, ancak yeterli değildir. Anti-cinsiyetçi erkekleri de içine alan bir perspektif tasarlamak gerekir. Bu da ailenin ve toplumsal cinsel kimliklerin ortadan kalkmasını hedefleyen Cinsel Devrimdir. Cinsel devrim erkek egemen topluma karşı egemenlik kavramının kendisini sorgulayan bir yaklaşımdır. Her devrim gibi bu devrim de liberter anlayışla tasarlandığında özerk inisiyatiflere dayanır ve bu durumda kadın-erkek ayrımının baskısını esas olarak üzerinde taşıyan kadınların inisiyatifleri olarak, başka bir deyişle, ideoloji değil, örgütlü bir duyarlılık olarak, feminizm kilit bir rol oynayacaktır. Ama ancak bu durumda.

Kaldı ki hayatın yalnızca bir alanında, örneğin cinsellikm alanındaki devrimin diğer alanlardaki otoriter kurumlaşma yıkılmadan olanaksız olduğu, başka bir tür eklemlenmeye ve yozlaşmaya uğradığı 50'lerde Avrupa'da başlayan cinsel devrim hareketiyle, ortaya çıkmıştır. En sonu bu cinsel devrim de makro-mikro bütün otoritelerin yıkılmasını hedefleyen liberter bir toplumsal devrim tasarımının bir parçası olarak kendini algıladığında, gerçekten Radikal adını taşımaya layık olacaktır.

Bu bakış açısı, dayağa karşı dayanışmayla (liberter bir içerik taşıyan bir slogan) "dayağa ceza" gibi otoriter içerikli sloganların aynı anda atılmasını olanaksız kılar.

Bu tartışmanın kampanyanın bundan sonraki yönelimi için de önemli olduğunu düşünüyorum. Dayağa karşı dayanışma nasıl somutlanacak. Bence artık Kadın Çevresi veya çevreleri yayın-propaganda ve propagandaya yönelik eylemlerin bir adım ötesine geçerek, dayanışmayı hayata geçiren yapıların oluşturulmasına girişmeliler. Nedir bunlar? Dayaktan kurtulmak isteyen kadınların sığınabilecekleri, barınabilecekleri evler, hukuk bürosu, bu kadınlara iş bulmaya çalışan bir gönüllüler ekibi, çocuklarını bırakabilecekleri kreş ve bu süreci finanse edebilecek kadınların çalışacağı Çernişevskivari bir atelye (Çernişevski, Nasıl Yapmalı adlı kitabında uzun uzun genç kadınların çalışabilecekleri bir iplik atelyesi tasarımını anlatır.) gibi somut toplumsal-ekonomik örgütlenmelerden oluşan bir kompleks.

Hiçbir feministin böyle bir şeye hayır diyeceğini sanmıyorum. Ancak örneğin eşitlikçiler bütün bunları devletin yapması gerektiği, yapılacak olanın devletten bunu talep etmek olduğunu düşünüyorlar. Devletten herhangi bir şey istemenin ne anlama geldiğini hayal etmek yeter. Örneğin böyle bir devlet dayakevinin başına önce bir müdür getirilir. Yurda giriş çıkış saatleri kontrol edilir. Atelyede çok az para karşılığı çalıştırılır (devlet atelyelerine en güzel örnek cezaevlerindekilerdir) vs., vs..Yani bir hapishaneden -aileden- kaçan kadın başka bir hapishaneye kapatılır.

Radikal feministler bunu sezdikleri için böyle bir dayakevi için devletten sadece polis koruması istiyorlar. Gerçekten de kızgın bir koca veya babanın saatli bomba gibi bir şey olduğunu kabul etmek gerekir. Amacım bağcı dövmek olsaydı, dayağa kendileri ceza vermeye kalkanlar, bu işin üstesinden de nasılsa gelirler deyip alay eder geçerdim. İşte ideolojik yaklaşımı terkedip, kendini liberter devrimin bir parçası olarak görmenin önemi burada ortaya çıkıyor. Bu "dayanışmaya" devleti bulaştırmamanın tek yolu, aralarında kuşkusuz erkekler de bulunan "özgürlükçüleri" de dayanışmanın kapsamı içine almaktır. Bu dayanışmada liberter erkeklerden destek istemekten gocunan ideolojik yaklaşım, devletten yardım istemekten kaçınmaz. Oysa polis oraya salt korumaya gelmez, asıl olarak denetlemeye gelir. Örneğin baba baskısından kaçan 17 yaşındaki bir kızı, yaşı tutmadığı gerekçesiyle, eti senin, kemiği benim diyerek, babasına teslim eder. İşte bir duyarlılığın yerine bir ideolojiyi geçirirsen böyle bloke olursun.

Yazıyı bitirirken, kadın mitinginde kullanılan dayağa ceza pankartlarında ceza sözcüğünün üstüne bir çarpı işareti koyup, dayanışma pankartlarını çoğaltmalarını öneriyorum.



FEMİNİZM ?

Kemal DEMİR

Kadınlar "dayağa karşı" yürüdükten, 1000 kişiyi biraraya getirdikten, pencerelerden alkış ve tezahürat aldıktan sonra, görünen o oldu ki, Türkiye'de Feminizm'in geleceği var.

Evet "Mayıs" dergisi bile "kadınların kurtuluşu bizim yolumuzdan geçer" minvalinde de olsa feminizm üzerine yazı yazıyorsa, Türkiye'de feminizmin geleceği vardır.

Kısa bir süredir Türkiye'de alışılmadık olaylar oluyor. Kadınlar yürüyor, "Feminist" diye bir dergi çıkıyor, eşcinseller açlık grevi yapıyor, birileri de gidip kaplumbağalara "sahip çıkıyor". Ardından her kesimden insanlar (yani akım ve hareketler) bu yaratılan şeylere "sahip çıkmaya" başlıyorlar. Doğu Perinçek bile kadınlardan, "çevrecilerden" yana.

Ben bu yazıda aralarındaki bir dolayımlı ortaklık nedeniyle, özelde feminizmden ve genelde de feminizm, liberter hareket ilişkisinden söz etmek istiyorum.

Ufku en dar sosyalist "Mayıs".

"Kadın örgütlenmeleri dünyaya böyle bir öncü gücün **gözüyle bakabildikleri**, mücadelelerini nihai amaca kanalize edebildikleri zaman kadın-erkek eşitliğini sağlamada önemli adımlar atmış olurlar." (1)

derken, ufku en geniş sosyalist "Zemin"de;

"Sorun onları (feministler, eşcinseller, çevreciler) kapsamak, massetmek değil, tek bir hedef doğrultusunda **ikna ederek yönlendirebilmektir" (2)**

diye yazıyor. Feminizmi bir yandan recm ve benzeri "ıslah" yöntemleri beklerken, diğer bir yandan "at gözüyle bakmak" ya da en azından yönlendirilmek bekliyor. Ben de sosyalist olsam feminizmi yönlendirdikten sonra, bir de illaki mass edeceğim diye tutturmazdım! Kısacası bütün bu tür hareketler karşısında aynı indirgemeci mantık çalışıyor ve buyuruyor: "Feminizm yok, Sosyalizm var", "Ekoloji hareketi yok, Sosyalizm var." İllaki biri de birine önder olacak. Şimdi ben de kalkıp, "Feminizm yok, liberterizm! (ne demekse bu haliyle) var" demeyeceğim. Hiçbir liberterin de bunu diyebileceği kanısında değilim.

Ama neden? Tartışmaya çalışacağım sorun da bu zaten. Ekolojiden park alanı açma çevreciliğini, feminizmden kadınların da milletvekili, müdür vb. olma isteğini anlamıyorsak eğer, ortak olan çok önemli bir nokta vardır.

EVRENSEL HAREKETLER

"Kara"da daha önce bir yazımda Liberter hareket, tarihsel değil, evrensel bir harekettir diye yazmıştım. Bu, liberter hareket, otoritenin tarihsel dönemlerle ve görüngülerle sınırlı biçimlerine, sadece bunlara karşıdır anlamına gelmiyor. Bu, liberter hareket yöneten-yönetilen, sömüren-sömürülen ilişkilerine herhangi bir tarihsel dönemde karşıdır anlamına gelir.

Kanımca radikal bir feminist hareket de böyledir. Türkiye'de hepimiz biliriz, erkek otoritesi ne zaman gündeme gelse, "özeleştiri"nin temel belirlemesi: "erkeklerimizde feodal kalıntılar var" olmuştur. Erkek egemenliği "feodal toplum"a ya da belirli bir tarihsel döneme özgü değildir. Yaşlılar ve savaşçılar otoriteyi kurumsallaştırmaya giriştikleri günden beri, "erk", "erkek" kavramının oluşturulmasıyla at başı gelişti. Tarihi biz yazmadık, yazabildiğimiz dönemleri de çok dolayımlı ve çarpıtılmış oldu. Ne liberter ve ne de feminist hareketler tarihsel bir temel üzerinde durabilirler, onların temeli ancak moral ve estetik olur kanısındayım. Bu bakımdan, örneğin "Feminist" dergisinin 1. sayısındaki "Feminizmin Adı" başlıklı yazıdaki:

"Sosyalist ülkelerde de kadınlar **belli kazanımlara** rağmen, ezilmeye devam ediyorlar" (3)

türünden bir cümleyi yadırgamamak elimde değil. Çünkü radikal bir feminizmin tarihsel bir çözüm peşinde olduğunu düşünmüyorum. Bu "belli kazanımları" merak ediyorum. Yoksa bu cümlenin yazarı bildik "Cumhuriyet Türkiyesi'nin Türk kadınına getirdiklerini" de belli kazanımlar olarak görmek zorunda kalabilir. Tam da bu noktada, söylenebilecek ya da olumlanabilecek "pozitif tarihsel belirlemeler" ya da istemler ileri sürülebileceği kanısında değilim. Tarihsel planda radikal feminizm negatif bir söylem oluştururken, onun pozitif söylemi, ancak evrensel planda kurulabilir diye düşünüyorum. Liberterlik tarihe reddiyedir, ben feminizmin de böyle olduğunu sanıyorum. Bu bağlamda, "Dayağa karşı" yürüyüş, bence doğru bir tarihsel istem üzerine oturmuştu.

LİBERTERLİK KADINLARI KURTARABİLİR Mİ?

Bu soru ve bu sorunun yanıtı, toplumsal devrim sorununda düğümleniyor. Ekoloji, Feminizm ve liberterlik antiotoriter hareketlerdir. Ama bu, bir ve aynı hareketlerdir veya birleşmek zorundadırlar anlamına gelmez.

19. yüzyıl liberter düşüncesi ile 20. yüzyıl feminizmi arasındaki bağlantı, 20. yüzyıl liberter düşüncesinin feminizmle kurduğu bağlantıdan daha zayıftır. Tabii bu durumun çok kolay anlaşılır nedenleri var. Ama Bakunin'in 19. yüzyılda yazdığı;

"Patriarkal toplum, devlet iktidarının okuludur"

cümlesi doğru olsa da yeterli değildir.

Günümüzün liberter düşünce ve hareketi, dünyanın birçok yerinde ekoloji, barış ve feminizm hareketleriyle çok yakın ilişkiler içindedir. Ama "aynı" değildir. Neden? Çünkü liberter düşünce ve hareket, perspektifini otoritenin özgün biçimlerine karşı kurmaz, fakat söyleminde yine de devlet, odak noktasını oluşturmaya devam eder. Fakat bu durum, liberter harekete anti-otoriter söylemlerini otoritenin özgün biçimlerinden kalkarak kuran, ekoloji ya da feminizm gibi hareketler üzerinde hiyerarşik bir üstünlük sağ-

lamaz. Biri ya da öbürü önce gelir denemez.

Anti-otoriter hareketler, şu ya da bu soyutlamaların ötesinde toplumsal devrimin değişik vektörlerini oluşturabilirler. Fakat liberter hareket ve düşünceyle bu "özgün" kalkış noktalarına sahip hareketler arasında temel bir farklılık da yatmaktadır.

Otoriter toplumun her yanında hüküm süren ve kendisini soyut toplumsal otoritede ifade eden kısmi otoriteleri yok etmeden "makro-otorite"nin ortadan kalkmasından dem vurmak ne kadar içi kof bir tutumsa, kısmi otoritelerden söz ederken, bu kısmi otoritelerin yeniden üretimini sağlayan, onları biraraya getiren ve uyumlarını yansıtan kısacası kısmi otoriteleri bir çerçeve içinde birleştiren "makro-otorite"den söz etmemek ve ona karşı bir mücadele geliştirmemek de içi kof olacaktır.

Bu bağlamda liberter hareket, kısmi otoritelere karşı mücadele eden bütün "kendiliğinden" (yani hiyerarşik olarak kurumlaşmamış) hareketleri desteklerken, otoriteye karşı toplumsal mücadelenin her türünün yer aldığı bir bileşke alanı olabilmektedir. Bugün dünyanın birçok ülkesinde liberterler feminist hareketlerde ya da ekoloji hareketlerinde kendi konumlarından hiçbir taviz vermeden etkinlik göstermektedir ama yine bu bireyler, liberter hareketin bütüncüllüğü içinde yerlerini alabilmektedirler.

Şüphesiz yine liberterler, "Dayağa karşı" bir yürüyüşte erkek ve kadın kategorilerinin toplumsal kategoriler olduğunu bilmesi gereken feministlerin, sanki bu ayrım doğalmışçasına bireyler olarak "dayağa karşı" tavırlarını ortaya koymaya gelen "erkeklerin" hiyerarşik bir tavırla arkadan ve sessizce yürütülmelerini eleştirirler.



"Feminist" dergisinin 2. sayısında bir de üstelik bu konuda fazlasıyla talihsiz bir yazı çıktı. "Feministler İnsanı Yarattı". Üstelik bu yazı yine talihsiz bir belirleme yaparak tezini Marx'a dayandırıyor. Marx liberalizmin "insan" kavramını burjuva ve işçi olarak ortadan yoketmiş. Yoketmiş de ne olmuş. Yok ettiği bir sınıflama yerine yeni bir sınıflama yaratmış. Onun mantıksal sonucu da "proleterya diktatörlüğü". Yoksa Stella Ovadia'da kadın, erkek toplumsal kategorilerinin ortadan kalkmasının "tarihsel olarak zorunlu aşaması" diye, bir "kadınlar diktatörlüğü" mü öngörüyor. Hele "Feminist" dergisindeki onca "tarihselci" lafızı bir arada gördükten sonra "insan" ister istemez, böyle "kuruntulara" kapılıyor. Marx "insan" kavramını yoketmenin yollarını da kendince göstermiştir. Stella Ovadia, işçi, kadın, öğrenci gibi veri durumları kendisine temel alırsa, varacağı noktalar bunlar olacaktır. Evet "Kadınlar şahanedir", ama "işçiler ne kadar şahane" ise, "öğrenciler ne kadar şahane" ise, daha fazla değil. Yakın tarih işçilerin, "işçi" kalarak ne kadar "şahane" olabildiklerini gösterdi. "Kadınlar şahanedir" gibi pozitif bir ön belirleme ile erkek egemen topluma karşı ne derece mücadele edilebilir?" "İşçiler şahanedir" diyerek yola çıkan Marksistlerin sermaye egemen topluma karşı yürüttükleri kadar! Feminist bireylerin "Kadınlar şahanedir" demelerini anlıyorum aslında. Çünkü birey şahanedir. Türk marksistlerinin bir kısmı, uzun yollar yürüdükten sonra, işçiler şahanedir tarzını terk edip, "marksistler şahanedir" tarzına vardılar. Feministler de eğer "feministler şahanedir" demek istiyorlarsa, söyleyebileceğim bir şey yok. Ama pek de şahane olmadığını düşündüğüm kadınlar adına fazla iddialı bir sav bu. Ama "Feminist", çeşitliliklere sahip, feminist bireylerin çıkardığı bir dergi olarak bu belirlemelere ne kadar katılıyor onu bilemem. Ben Ayşe Düzkan'ın bir karikatüründen kalkarak, bütün "Kara"yı, bırakın "Kara"yı, erkek egemen topluma karşı mücadele veren birçok "kadın" militanı barındıran liberter hareketi bir çırpıda haşlayıvermesi gibi bir kolaycılığa sapacak değilim, (Zemin, s.7 shf. 29). Yoksa ben de tutarım Handan Koç'un "müdürlük" ve "sahipliğinden". Yaşadığımız toplum "masumlar" toplumu değil ve herkes "suçlu"dur. Bireyleri ve hareketleri bu tür kolaycılıkla karalayıp (aklamak yani) "suçlu" ilan etmek, her zaman mümkündür. Yeter ki bu yapılmak istensin. Ayşe Düzkan gibi düz kafalılar, böyle bir kolaycılıktan hareket edip bir de bu "eleştirilerini" "kadınlara şahane ufuklar açan" bir geleneğin dergisinde yayınlayarak, "Kara"ya göndermeyi akıllarına bile getirmeden) ucuz militanlık tavrı içindeler.

Liberter düşünce işçi-burjuva, erkek-kadın, öğrenci-öğretmen vb. toplumsal kategorilerin karşısına, bu ayrımların ortadan kalkmasını isteyerek, çıktığında, liberalizmin "insan" kavramıyla çıkmıyor. Benim de "ben" olduğum için, başka birinin kafasında "erkek" olarak, "erkek" tahakkümünde bir suç ortağı" olarak tasarlanmaya tahammülüm yok. Üstelik biri bunu "beni" aşağılamanın bir yolu olarak kullanıyorsa, (geriden yürütmek)? Ama çubuk bugüne kadar kadınlar aleyhine büküldü, kadınların kendilerine güven kazanmaları için biraz da karşı yöne bükülmesi gerekli diyorsanız, o zaman da otoriter bir pedagojik tavır içine girmiş olacaksınız gibi geliyor bana.

Fakat, "Feminist hareket" ve özelde "Feminist" dergisi, anti-otoriter tavırlarını sürdürdükleri (ki "Feminist" dergisi, bugün bu olumlu durumdadır) sürece desteklenmesi gereken (bunu içten gelen bir "gereklilik" olarak anlamak da fayda var) hareketlerdir.

Gelelim taa başta sorduğumuz sorunun cevabına: Liberterlik kadınları kurtarabilir mi? Bu soru yanlış bir sorudur. Liberter hareketin kimseyi kurtarmak için bir programı yoktur. Liberter hareket kurtulma yolunda olan bireylerin katılımıyla oluşur. Tüzel bir kişilik değil, özel kişiliklerin matematiksel olmayan toplamıdır.

Fakat sorunun ikinci kısmı da yanlıştır. "Kadınlar kurtulabilir mi?" Kanımca kadınlar "kadın" oldukları sürece kurtulamaz. Aynı erkeklerin "erkek" oldukları sürece kurtulamayacakları gibi. Sorun dayatılan "kadın" olma konumunu reddetmektir. Başka kadınlarla birlikte erkek egemen topluma karşı mücadele etmek başka bir şeydir, "kadın" olmak başka. ■

DÜŞDÖRTKEN



"ÇIKTIM BEN ARADAN,
SİZE ÖĞÜT GARİBANDAN,
DİYOR Kİ İDAMLIK JAN:
SEVİŞİN, SEVİŞİN LAN!"



Kompartımanda bir kadın ve çocuk vardı. İkide bir annesinin eteğini çekiştiren çocuk, dışarı çıkmak istiyordu. Çocuğun mızmızlanmasına son vermek isteyen anne, koridorda bir polisin beklediğini ve orada oynayan kötü çocukları yakalayıp hapsettiğini söyledi. Eğer çocuk kapıyı açma cesaretini gösterseydi, iki önemli gerçekle karşılaşacaktı: 1- KORİDORDA POLİS YOKTU.
2- ANNESİ BİR YALANCIYDI.

Yaşamımız, **çalışmak** ve **boş zaman** arasında bölünmüştür. Boş zamanlarımızı, çalışarak ürettiklerimizi satın almakla geçiriyoruz. **OYSA GERÇEK YAŞAM BAŞKA YERDE.**

"Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı", bir genelge göndererek, hastanesi ve çocuk doktoru bulunan ilçelerde ishal tedavi merkezi kurulmasını istedi."

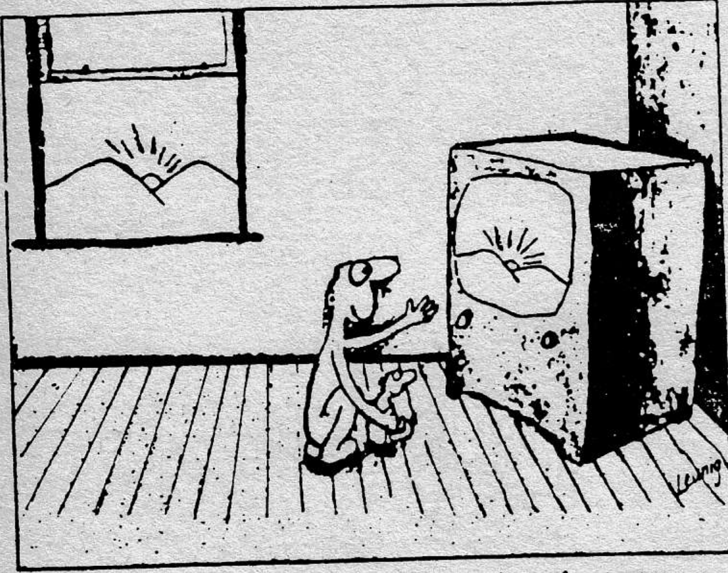
(Cumhuriyet)

Hastanesi ve çocuk doktoru bulunmayan ilçelerde yaşayanlar: **SSYB'YE GÖRE "BOKUNUZUN KIVAMI" ÖNEMLİ DEĞİL, BİLESİNİZ.**

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2					■		
3				■		■	
4							
5			■				
6		■					
7							

Soldan sağa: 1/Kimilerine göre her şeyi o belirler. 2/Bir dergi adı- Bir organ. 3/Bir İspanyol narası. 4/Bir soru. 5/Budistlerin kemik ucu- "O iş çok güç" anlamında bir söz. 6/Bi telaş bi telaş. 7/Tersten: Kimilerine göre her şeyi pek de belirlemez canım.

Yukarıdan aşağıya: 1/Ev idaresi. 2/Dolma, kurşun, tükenmez..- Alfabenin M harfi. 3/Orgeneral olan er- İtalyalarda bir ova. 4/Bir gösterme sıfatı- İmam türküsü. 5/OOODN harflerinin bir şekilde sıralanışı. 6/Bir su- Bir meyva. 7/İdaresi ev.



TV sayesinde çevremizde olup biten herşey, dünyanın öbür ucunda oluyormuş gibi gelir bize.

"KIRK YILDIR BU ŞEHİRDE YAŞIYORUM VE HİÇ BİR POLİS TARAFINDAN RAHATSIZ EDİLMEDİM İYİ Mİ..."



Gri Bir Sanattır.

SANATA GEL SANATA



Gri... Yaşamı çevreleyen, koruyan, yaşama kaynak olan bir sanatın rengidir. Sağlamlığın, güvenin simgesidir.

Gri, yapıların, barajların, köprülerin, okulların, fabrikaların, konutların ana maddesi olan çimentonun rengidir.

Bir çimento fabrikası ilanı

Gri, üretildiği çevreyi ölü toprağıyla bezer, her yeri griler. Ağaçların çirkin yeşilini yok eder. Balkonlara çamaşır asılmasını engeller. Suların kullanılması zahmetini ortadan kaldırır. Gri, binlerce insanın nefesini açar. Gri bir başkadır canım, ananızı beller.



GÖKYÜZÜNDE TÜTEN OLSAM
YERYÜZÜNDE BİTEN OLSAM
AL BENEKLİ KETEN OLSAM
YAR KOYNUNA SARSA BENİ.

Handan,
Nedelko,
Begüm,
Can,
Nesrin'

SACCO

Nikolas Sacco,
1891 yılında İtalya'nın Torremagiore şehrinde doğdu.
Tutuklandığında 29 yaşında, ayakkabı fabrikasında işçi, evli, biri kız biri oğlan, iki çocuğu var.

"Suçlu olduğum şeyler için çile çektiğime inanıyorum. Anarşist olmak suçunu işlediğim için çile çekiyorum ve gerçekten de anarşistim. İtalyan olmak suçunu işlediğim için çile çekiyorum ve gerçekten de İtalyanım. Yaptıklarım için değil, inandıklarım için çile çekiyorum. Ama haklı olduğuma öylesine inanıyorum ki, beni üst üste iki kez idam edebilseniz ve iki kez dünyaya gelebilsem, yine de bu yaptıklarımı yapmak için yaşardım...

Bütün ömrümce suçu, yani bugünkü yasaların ve bugünkü âhlâkın suç saydığı şeyleri yeryüzünden yok etme mücadelesini verdiğim gibi, bunların yanısıra bugünkü yasaların ve ahlakın haklı bulduğu ve kutsadığı suçu da, yani insanın insanı ezmesi ve sömürmesi suçunu da işlemedim. Ve burada bir suçlu olarak bulunmamın bir nedeni varsa, o da işte bundan başka bir şey değildir." (Vanzetti)

"Böyle anarşist gibi ölmekten gurur duyuyoruz. Artık sıra sizde kardeşler ve arkadaşlar. Sadece siz, bizi kurtarabilirsiniz. Onlara hiçbir zaman güvenmedik. Çünkü onların; Vali Fuller'in, hakim Thayer'in, savcı Katzmann'ın katil olduklarını biliyorduk." (Sacco)

15 Nisan 1920'de ABD'nin Massachusetts eyaletinin South Braintree semtinde Slater Shoe Comp. firmasına ait 15776 dolar soyularak, iki mutemet öldürülür. Failler bir arabaya binerek kaçarlar.

Daha önce 24 Aralık 1919'da Bridgewater'da da benzer bir soygun gerçekleşmiştir. Her iki soygunda da araba kullanılması ve tanıklara göre soygunu gerçekleştirenlerin İtalyan olması, polisi bu iki olay arasında bir bağlantı olduğu kanısına vardırır.

Boda, yöredeki çok sayıdaki İtalyan'dan biridir. Boda, arabası olan bir anarşisttir. Bunca arabası olan İtalyan arasından, polis tarafından seçilir ve peşine düşülür. 5 Mayıs gecesi Boda ve üç İtalyan arkadaşı, arabayı garajdan almak için gelirler.

---

3 Mayıs 1920'de. New York polis karakolunun 14. katından İtalyan matbaacı ve anarşist Andrea Salsedo atılıp öldürülür. Salsedo öldürül-



meden iki ay önce İtalyan Roberto Elia ile birlikte yakalanmıştır. İki ay işkencede kalırlar. ABD'de gelişen devrimci hareket içinde anarşistler önemli bir yer tutuyorlardı. Aralarında çok sayıda İtalyan göçmen vardı. İtalyan ve anarşist olması diğerleri gibi Salsedo ve Elia'nın tutuklanması için yeterliydi. Tutuklu bulundukları iki ay boyunca çeşitli protesto eylemleri gerçekleştirilir. Bu eylemlere aktif olarak katılan Sacco ve Vanzetti, Salsedo'nun öldürülmesi üzerine 9 Mayısta yapılacak bir protesto gösterisi düzenlemeye girişirler. Tehlikede olan arkadaşlarını haberdar etme, bildirileri gizleme gibi işler için bir arabaya ihtiyaçları vardır.

Salsedo'nun arkadaşı olan Boda ile garaja giden üç İtalyan'dan ikisi Sacco ile Vanzetti'dir. Garajdan ayrıldıklarında, 5 Mayıs 1920'de bindikleri tramvayda tutuklanırlar. Yedi yıl süren mahkemenin sonunda 22 Ağustos 1927'de elektrikli sandalyede öldürülürler.

Sacco ve Vanzetti'ye yüklenen "suçlar" bayat birer bahanedir. Salsedo'yla arkadaşlıkları, Boda'nın arabası, kullanılmamış silahlar ve boş kovanlar ve yalancı tanıklar birer bahanedir. Sacco ve Vanzetti iki İtalyan anarşistidir. Vali Fuller, hakim Thayer ve savcı Katzmann için yok edilmesi gereken iki anarşist.

Adı geçen olayları gerçekleştirdiklerine dair tek bir kanıt yokken, ABD'de, Latin Amerika'da, İngiltere, Fransa, Almanya ve daha birçok ülkede, binlerce insanın serbest bırakılmaları için gösteriler düzenlerken öldürüldüyseler, nedeni yalnızca budur.

Fuller, Thayer, Katzmann ve otoritenin uşakları, insanın insanın kurdu olduğu lanetli düzenin bekçileridir. Sacco ve Vanzetti bu düzene başkaldıran, aramızdan iki insan.

"Eğer burada durup bütün insanlara; **Dikkat edin, insanlık çiçeğini gömdükleri mezarın içindesiniz. Hem de ne için? Size bütün söylenenler, verilen bütün sözler yalandı, aldatmacaydı, yutturmacaydı, suçtu. Hani nerede özgürlük? Size zenginlik getirmeye söz verdiler. Hani nerede zenginlik? Hani nerede refah? Sizi yüceltececeklerini söylediler. Hani nerede yücelik?** diye seslenebiliyorsam, sanık sandelyesinde olduğuma sevinçliyim." (Vanzetti)

Bartholomeo Vanzetti,
11 Haziran 1888, İtalya'nın Villafalleto şehri doğumlu. Tutuklandığında 32 yaşında, seyyar balıkçı.

NEVRUZ'LA RÖPORTAJ

Ricardo RODRIGUEZ

Nevruz, 22 yaşında, orta boylu, atletik, bıyıklı, esmer bir genç. Onunla Patagonya'da karşılaştım. Patagonya Rençber Partisi'nin silahlı bir militanıydı. Türkçeyi aksanlı konuşuyordu. Türkçeyi nasıl öğrendiğini sordum, gülmekle yetindi.

—Niçin savaşıyorsun Nevruz?

—Sorma abi, çok doluyum. Önce, kendi dilimi konuşamıyorum. Lejyonerler Patagonca konuşanları dövüyorlar. Lejyonerlerin mahkemelerinde, devlet dairelerinde Patagonca konuşulmuyor. Okullarda ana dilimizde eğitim yapamıyoruz. Kendi dilimizde ne gazete, ne kitap, ne radyo yayını,ne de televizyon var. Her yerde aşağılanıyoruz ve ikinci sınıf insan muamelesi görüyoruz. Bizim çocuklar iş bulmak için ülkenin batısına İspanyolların yaşadığı bölgeye gittikleri zaman aşağılanıyorlar.

Düşünsene abi, bir insana dilini yasaklamak ne demek, öldür daha iyi. Sonra şu lejyonerlerin yaptıkları, operasyon yapıyoruz diye köylüleri bir meydana topluyorlar, küfrediyorlar. Bazen köyün tüm erkeklerini tutuklayıp götürüyorlar. Cumhuriyetten beri böyle bu. Yıllardır sürüyor bu işkence, can mı dayanır buna? Eskiden krallık zamanında bile böyle değildi. Kendi dilimizi konuşabiliyorduk hiç değilse. Biz binlerce yıldır bu topraklarda yaşıyoruz, İspanyollar çok daha sonra geldiler. Kendi ülkemizde esir edildik anlayacağın...

—Peki Nevruz İspanyollar ne diyor bu duruma?

—İşte beni bu kahrediyor abi, İspanyol halkı da bize düşmanca bakıyor. Araya bir kere düşmanlık tohumlarını atmışlar. Irkçı ideoloji halkları birbirine düşürüyor. Halbuki bir İspanyol'un benimle ne alıp veremediği var, bana niye düşman olsun benim kendi dilimi konuşmamın ona ne zararı var.

—İspanyol solcuları ne diyor bu işe?

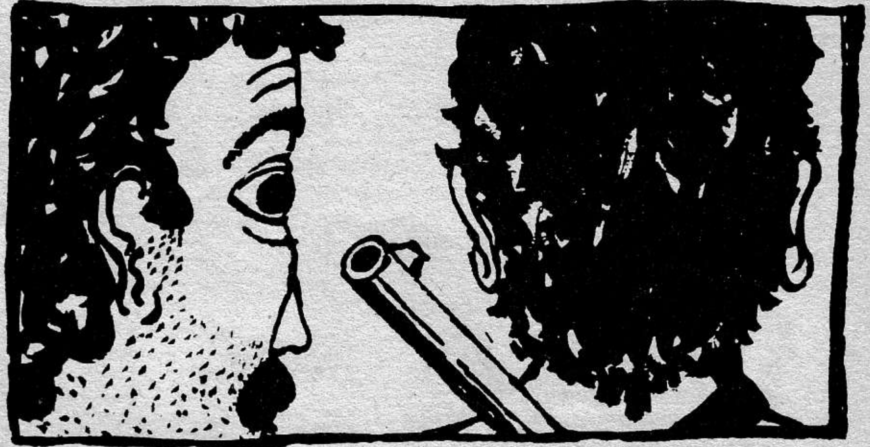
—Onların çoğu korkuyor. Çünkü patagonları savunmak hatta onların bir ulus olduğunu söylemek ağır baskıları göze almayı gerektiriyor. Geçenlerde sosyal demokrat partinin MKYK'sından bir kişi programımızı patagonca basıp dağıtalım dedi diye partisinden atıldı. Gene bir İspanyol bilim adamı bizim tarihimizi tarafsız bir gözle incelediğinden uzun yıllar hapis yattı.

Bazıları da milliyetçiliğin ağır etkisi altında. Örneğin La Republica gazetesinden Talih Mumsatar yazılarında sürekli bize saldırıyor. Arjantin devletini savunuyor. Ona göre Arjantin'de bir resmi Komünist Partisi kurulursa bütün sorunlar çözülecek, memlekete özgürlük gelecek. Milyonlarca insanın, bir dilin, bir kültürün yokedilmesi umurunda bile değil. Bugüne değin bu konuda tek bir laf etmedi. Her yazısında Dedeispanyolun Ulusal Güçler çizgisini sayıklıyor. Dedeispanyolu ve Ulusal Güç ruhunu savunan bir başka grup da yirmibine doğru dergisi, bunlar hem yardan hem de serden vazgeçmiyorlar. Bir yandan bize yapılan baskılara karşı çıkarken diğer yandan devlete akıl öğretiyorlar. Sosyalistlerin çoğunun çizgisi bu,devleti yumuşak davranmaya ikna etme çizgisi. Devrimci Marksistler milliyetçilikten daha uzaklar ama onların da etkisi çok az. Liberterler şimdiye kadar bu konuya değinmedi. Geçen gün biri gelip bir röportaj yaptı, ezop dili kullanarak yazacakmış. Yok olay El Salvador'da geçiyormuş da falan, filan. Ben bunu da korkakça buluyorum. Sosyalistler bile yazılarında artık açık, açık patagonlar diyor..

—Bir dakika, bence burada yanılıyorsun. Sosyalistler bunu diyebilir ama liberterler derse büyük baskıyla karşılaşırlar. Çünkü onlar devlete akıl verip onu meşrulaştırmazlar. Özgürlük talebini doğrudan dile getirirler ve her meselede olduğu gibi burada da sorunu doğrudan merkezi otoriteyi hedef alarak koyarlar. Liberterlerin henüz Arjantin'de bu kadar güçleri yok.

—Her neyse devam edeyim istersen, niye savaştığımızı anlatmaya. İspanyollar bizim bütün doğal kaynaklarımızı sömürüyorlar, bizim bölgelere hiçbir endüstri yatırım yapmayıp, artan işsiz nüfusu kendi metropollerine çekip ucuz iş gücü olarak kullanıyorlar. Sömürge statüsü yani.

—Buna da katılmıyorum. Geçen gün Arjantin yetkililerinin açıklamalarını okudum patagonyanın ekonomik açıdan yük olduğunu söylüyorlar. Bu en azından kısa vadede böyle. Sen herhalde ekonominin belirleyiciliğine inandığın için böyle bir şey düşünüyorsun. Bence patagonyayı ellerinde tutmalarının nedeni esas olarak ideolojik. Lejyonerler Dedeispanyol milliyetçisi olduğundan bu toprakları Ulusal Yemine uygun olarak mutlaka Arjantin'in bir parçası kılmak istiyorlar. Yani devlet egemenlik kurduğu toprak ve insanları küçültmek istemiyor.



—Bu da var tabi. Ama ben gene de sömürge olduğumuzu düşünüyorum bu savaş sonrasında bağımsız patagonya devletini kuracağız.

—Hah, şimdi çıkardın baklayı ağzından. Demek özgürlük için savaşan sen beni bir devlet kurarak özçgürleşeceğini düşünüyorsun.

—Ama kendi devletimizi.

—Ne farkeder? Bu yeni devletin hapishaneleri, mahkemeleri, ordusu, polis teşkilatı olmayacak mı?

—Evet ama bu kurumlar bu sefer patagonyalıların çıkarlarını koruyacak...

—Yanı şimdi bu cezaevlerinde yatanlar patagonyalılar olmayacak mı?

—Evet, ama...

—Aması maması yok kardeşim özgürlük ya vardır ya yoktur. Kısmi özgürlük diye bir şey olmaz. Bugün sen konuştuğun dil yüzünden acı çekiyorsun, başka biri örneğin Güney Afrika'da derisinin rengi için, dünyanın her tarafındaki yoksullar paraları olmadığı için, insanların büyük kısmı türlü türlü biçimler altında ama aslında aynı nedenden, otoritelerin varlığı yüzünden acı çekiyor.

—Ya ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı?

Tam bir aldatmaca. Bir tek kendi kaderini tayin hakkına inanırız biz liberterler: Bireylerin kendi kaderlerini tayin hakkına. Ulus diye bir insan mı var ki onun iradesinden söz ediyorsun, ulusların iradesi aslında her zaman egemenlerin iradesi olmuştur. Senin saf saf bundan sözetmen çok garip. Demin yanımızdan geçen yanında köylülerden topladığı koyunları götüren uzun sakallı nur yüzlü ihtiyar var ya..

—O rahibimiz, bizim dini liderimiz.

—Sonra, gene yoldan geçen mersedesin içindeki, arka koltuğa kurulmuş şişko zat.

—O da köyün ağası...

—Ve uzaklarda İsveç'te oturup kasetlerle talimatlarını gönderip kendi siyasi görüşü dışındakileri acımasızca yok etme emri veren kişi...

—Bir dakika önderimizden öyle söz edemezsin. O...

—İşte bütün bunlar bahsedebilirler ulusların kendi kaderlerini tayin hakkından.

Yeni bir devlet kurulunca da bunlar yöneteceklerdir zaten o devleti. Sonra senin savaştığın ordudan ne farkı var. Sen de çoluk çocuk demeden bombalıyorsun köyleri.

—O bir hataydı, yanlışlıkla oldu...

—Sen de despotlarla aşiret reisleriyle işbirliği yapıyorsun. Savaştığın ordu bir büyük devlete dayanıyor, sen de ötekinin desteğini sağlamaya çalışıyorsun. Sana karşı milliyetçilikten şikayet ediyorsun, Ulusal Devlet kurmak peşine düşerek sen de milliyetçilik yapıyorsun.

—Yeter artık bu ne biçim röportaj? Sen boş konuşuyorsun benim çektiğim acıları içinde hissetmiyorsun. Ben bu kavga içinde kendimi buldum anlıyor musun? Bu silah var ya bu silah (elindeki tüfeği burnumun dibine kadar soktu) bana yeniden can verdi. Senin söylevlerin umurumda bile değil, anlıyor musun, umurumda ile değil!

Sustum hiçbirşey söylemeden dostça bakmayı sürdürdüm, sakinleşince devam ettim konuşmama.

—Seni çok iyi anlıyorum Nevruz. Senden tüfeğini bırakmanı istemiyorum. Yaşadıkların seni silaha sarılmaya, ölümü bile hiçe saymaya götürmüşse bu insanlık durumu beni ancak heyecanlandırır. Söylemek istediğim başkaları için, egemenler veya müstakbel egemenler için değil kendin için senin gibiler için savaşman. Tıpkı Che gibi, Eden Pastora gibi. Milliyetçiliğin (ezilen ulus milliyetçiliği de olsa farketmez) ve Marksizmin etkisinden kendini sıyırman. Özgürlük için, dünyanın her tarafında özgürlük için Arjantinli, İngiliz, Alman, İtalyan ve Türk kardeşlerinle birlikte savaşman, yeni bir devlet kurmak için değil otoritesiz bir yaşam için ölüme hoşgeldin diyebilmek, onurlu bir ölüme.

Bu kez susma sırası Nevruz'daydı. Bir eliyle tüfeğini sıkıca kavrayıp bir yılanın deliğine sonunu görmek istercesine dikkatle bakıp bıyıklarıyla oynamaya başladı. Vücudunun tüfeği tutan yarısı aynı başlangıcındaki kararlılığındaydı ancak öteki yarısı gitmiş yerine yeni bir Nevruz gelmişti. Başlangıçtaki neşeli, canlı genç umutlu bir suskunluğa gömülmüştü.

Umarım Nevruzlarla bir kez daha röportaj yapmam. Baş kaldırmaya karar veren Nevruzlar, kendilerine "ulusların kendi kaderini tayin hakkı", "bağımsız ulusal devlet" yemlerini atan Rençber partilerinin veya başka partilerin ağlarını parçalayarak KARA sayfalarında kendi sözlerini kendileri söylerler.

Liberterler Türkçe konuşmaya da yeni başladılar, patagonca konuşanlar da aramıza katıldığında bütün dünyada söylenen özgürlük türküleri daha bir güçlü, daha bir renkli olacak. ■



Esin KARAMAN

1945 Yılının Ağustosunda, II. Dünya Savaşının bitiminde ABD, Hiroşima ve Nagazaki'ye birer atom bombası attı. Ve böylece savaşı bitirdiğini iddia etti. Oysa savaş zaten bitmişti, Japonlar bu olaylar olmasaydı da yenilgiyi kabul etmiş durumdaydılar. Bu olaylar aslında kitle katliamının o dönemki en güçlü silahlarının, insanlar üzerinde denenmesiydi. Sonuç kan içiçi güçler açısından oldukça başarılı, bir seferde 64 bin ikincisinde ise 37 bin ölü ve bunların bir kaç katı yaralı. İnsanların genlerine işleyen ve bu güne dek süren izleri ise cabası. O güne dek dünyada pek çok katliam yaşanmıştı. İlk katliam araçları ise ordulardır, o dev insan yiyen makinalar. Ama bu makinalar insanlardan oluşur. Dış savaşlara karşı hemen her zaman birlik ve birlik içinde olmalarına rağmen iç savaşlarda bu durumlarını genellikle koruyamazlar. Oysa düşünemeyen, hissedemeyen ve toplumla bağları olmayan bu yeni tür makinalar çok az kişi tarafından kullanılabilir ve istenmeyen bir şehri, bir kaç şehri anında ortadan kaldırabilir. Düşünün ki 1871'de bunlar olabilseydi bugün Paris diye bir şehir olmayabilir ve insanlık tarihi üç ay bile sürmüş olsa o onurlu mücadele günlerini yaşamamış olabilirdi. Ya da 1917 Rusya'sındaki Petersburg bugün Hiroşima gibi anılıyor olabilirdi.

Bugün dünya her ne kadar Doğu Bloku, Batı Bloku diye bölünmüş de görünse ve devletlerin ellerindeki bu silahlar bildiğimiz kadarı ile birbirlerine çevrilmiş de olsa, bütün iktidarlar için asıl tehlike yönetilenlerden gelir ve onlar da bunu bilirler. Bilirler ki onlarla masaya oturmak, anlaşmalar yapmak ve uluslararası diplomasiye uygun davranmalarını beklemek söz konusu olmaz. İşte dış düşmana karşı geliştirilen bütün bu silahlar iç savaşlarda halka karşı başarı ile kullanılmaktadır. Tüm bu başarılı kullanıma karşın devletler kimi zaman yenildiyse bu, silahları kullananların saf değiştirmelerinden olmuştur. Çoğu zaman da silahlarıyla birlikte saf değiştirmelerinden. Ancak gelişen teknoloji kendi vasıflı, elit "işçi"lerini de yaratmakta. Her ne kadar bu hammaddelerin elde edilişinde ve işlenişinde binlerce kişi çalışıyorsa da sonucu ortaya çıkaran ve harekete geçirecek olan özel eğitim görmüş bilim adamları toplumsal çelişki içinde yerlerini netleştirmiş olanlardır.

Üretim hiyerarşisi ve iş bölümü bugün öyle dev boyutlara ulaşmıştır ki, dünyanın bir ucunda bilmem ne metalini toprağın altından çıkaran işçi onun ne şekil alacağını nerede hangi parçaları birleştireceğini, sonuçta da hangi bütünün parçası olup ne işe yarayacağını bilememektedir. Ve bu 'gelişme' hangi sistem içinde olursa olsun, kişinin yaptığı işin sonucunu denetleme olanağını, başka bir takım engellemelere gerek bırakmadan elinden almaktadır. Sonuçta bu insanlar farkında olmadan, kısmen de olsa bu suça ortak olmaktadırlar. Ve teknoloji dev adımlarla ilerleyerek hayatiyetini sürdürdükçe, insanlar da yaşamak için paraya dolayısıyla da çalışmaya ihtiyaç duydukça daha çok atom bombaları, hidrojen bombaları, sinir gazları yapılacak; yine, daha çok toplu katliamlar olacaktır.

Atom bombası ve diğer bu tür silahlara karşı çıkmak teknolojiye ve onun organizatörü otoriteye karşı çıkmadan radikalleştirilemez. Bu kahredici olayları anarken onun anasına da karşı çıkalım.

Kahrolsun teknoloji ve onun organizatörü otorite! ■

Enel Hak, Enel Halık(*)



Hürriyet asil bir tercihtir.
İdealistliğim de bundandır.
Bundandır bu çığlık; bu Dünya benim!
Bundan, bundandır enkaz-ı kâinatı
devralışım.
Yıkıma yaklaştıkça yüreğim,
Yaratıcıya dikilmekte gözlerim;
Öööyle kendi kendimi gözlerim;
Enel Hak, Enel Halık diye çınlar sözlerim.

Siz hiç hayatınızda bir anarşist gördünüz
mü?
Onun gözlerini ve gözlerindeki ışığı.
Onun yüzünü ve yüzünde dehrin yanışını.

Ey akıllara durgunluk veren sihirli söz!
Kır, kır ağızların mührünü, kır ki;
Bitsin yüzyılların yanlış itikadı.

Törensiz bir dünya mümkün mü?
Ey büyük müjdeyi bekleyen şehrin gönlü!
Surları aştı zaferlerin kızıl gülü.

Dünya bir törenler bütünüdür.
Dünya bir törenler geleneğidir.
Haydi bir şenlik başlatmalıyız!

Ey barış türküleri çığıran kanlı statü!
Hiç denildi mi bir sultan için: Kahkahalarla
düştü.
Devrim deliler kahkahasıdır.

Siz hiç sözle yanmış otorite gördünüz mü?
Asalet midir gökte savrulan, bir avuç kül
mü?
Halk asalet için devrim yapar mı?

Ey kinini boşluklara haykıran kalabalık!
Fermanlar yanık, Yüzünü dön.

Kılıç kuşananın, ferman Kendişah'ındır!
Başka şah istemeyişimiz,
haysiyetimizdendir.
Açılın kapılar kendimize gidelim!

Ekmek, şarap ve peynir zaten bizim.
Gelişimiz asaletimizi kutlamak için.
Törenimiz suratınıza hakikati tükürmektedir.

M.Kazmacı

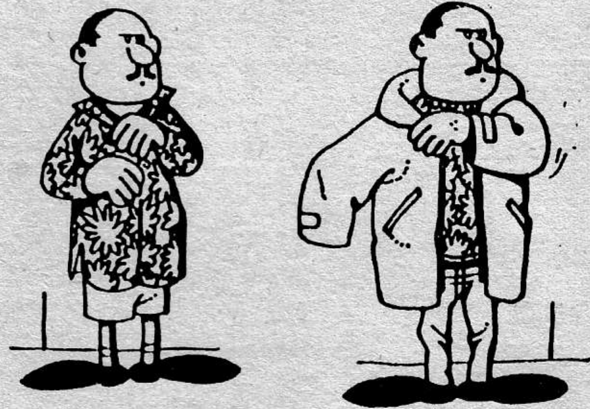
(*) Ben Doğru'yum, Ben Yaratıcı'yım.

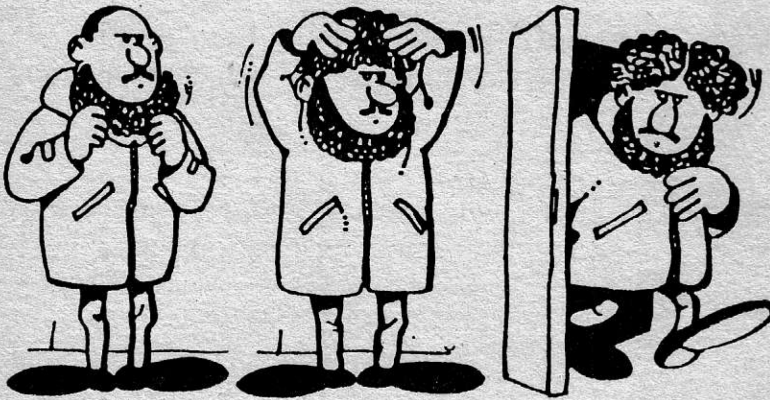
17 Mayıs 1987


ZIRRR!!


İŞ BAŞINA!








PSSST
PSSST
BZZ
BZZ


VAY, POLİS! N'ABER?


HI HI HI!

Nur AKALIN

Özgürlük Üzerine

Bugüne kadar özgürlük üzerine hiç düşünmedim. Ama "özgür" olmadığımın farkına vardığım anlar, ilişkide olduğum kurumlar aracılığıyla, düzen ve kendi düzenim aracılığıyla, bunların içinde kaybolma, eritilme duygusuna, hükmedilme duygusuna -ki bu beni hükmetmeye itiyordu- kapıldığım anlardı ve ben hükmetmeyi sevmediğim için, buna engel olma tepkisiyle bir hareket alanı kurmaya yöneltilmiş / yönelmiş hissettim kendimi.

Özgürlük neydi ki? (*) "Tasarım". Yalnızca bu, bir "özgürlük" hissini barındırmama, kan dolaşımımı, nefes alışımı değiştirmeme neden oluyor.

Bu "özgürlük" için mücadelem, nerdeysem orası için sözkonusuydu kaçınılmaz olarak. Ben "özgürlük" de dağıtamam. Nerden bilebilirim ounun kendini nasıl özgür kılmayı arzu ettiğini? Doğruyu sevmediğimden, yalnışa da temayülüm pek kalmadı.

Ne yapabilirim?.. Ne yapılabilir?

Benim tasarımımı gerçek kılmak bana düşer, gerçek kılındığı andan itibaren yeni bir tasarım paydası gizli saklı barındırır içinde, işte bir başkası yeni bir "gerçek kılma" saplantısına kapılır belki.

Bu tabi, sadece bir ayrıntı. Bir durup sigara yaktığımız, bir durup karşıya baktığımız, bir durup sustuğumuz gibi. Sonra biliyorsunuz nerelerden nerelere yürüyoruz. Ne tartışmalar, ne tahayyül.

Ben başkasının "insan"ı olabilirim. Yoldaşı, dindaşı vs.si falan değil. Anılarımız falan da bizi tutsak etmemeli. Not defteri de taşımayalım, falan tarihte bak böyle demiştin gibilerinden. Bizi bir sabit noktaya mahkum kılıyorsunuz. Biz o an inandığımızı sadece söz olsun diye değil biraz da görmeniz için size aktarma yaşantısı içindeyiz. İnandığımız "birbiriyle çelişen doğrular bile olsa zaman zaman."

(*) Kara dergisinin 7. sayısından "Özgürlük nedir?" başlıklı M.Kazmacı imzalı yazıdan alıntı yapmak istiyorum:

"... Özgürlük; zamanların öcünü almak, masalların hakikat olduğunu ilan etmektir. Ben dogmatik olabilirim ama, tarihin kahramanlar ve şarlatanlar arasındaki mücadelenin eseri olabileceği, esnekliğini de göstermekteyim. Suskunluğu kahretmek, ideal sahibi olmaktır özgürlük..."

Otorite Üzerine



Otoriteyi tanımlamak

daha az ya da çok sözün reddiyle

mümkün olabilir.

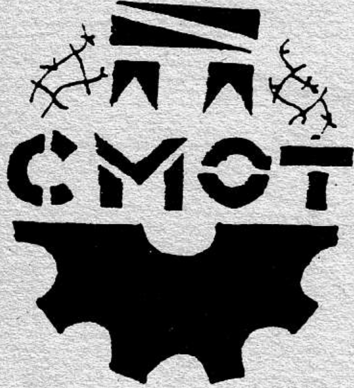


■

(*) "... bir uyarıcıya, fiziksel ve zihinsel etkinliğe, bastırılmamış duyarlığa ve özyönelimli maneviliğe, toplumsal dayanışma ve bireysel gelişime, bölgesel kendiliğindenliğe ve öz disiplinline, zahmetli işin kaldırılmasına ve hünerli işin artmasına (**)..." engel olduğu ve istem olarak bunları savunduğumdan ötürü, bunları dıştalayan "otorite" üzerine yazmayı reddediyorum.

(**) Kara dergisi 2. sayıdaki Murray BOOKCHIN "LİBERTERLİK VE EKOLOJİ" yazısından alıntıdır.

SSCB'DE LİBERALLEŞTİRME ?



SMOT Üyelerinin Bir Telefon Görüşmesi

Kaynak: SCHWARZER FADEN

SMOT (Çalışanların Özgür Meslekleraraası Birliği) Sovyetler Birliği'nde özgür ve bağımsız sendikalar geleneğini sürdürüyor. SMOT daha 1978'de kurulur kurulmaz, hemen kovuşturmaya ve baskı'ya maruz kaldı. Üyeleri ve temsilcileri defalarca ağır hapis cezalarına çarptırıldılar, çalışma kamplarına ve psikiyatri kliniklerine gönderildiler. Parti'nin "iletim kayışı" olan Resmi Birlik Sendikası, tabandan gelen bir politikanın otonom davranışlarına tahammül edemedi.

Sovyetler Birliği'ndeki ekonomik ve politik liberalleştirme çerçevesinde SMOT temsilciler meclisinin iki üyesi, Lev Volojonsky ve Roslav Edvokimov, Şubat 1987'de serbest bırakıldılar. Bu iki Dissident (Sovyet rejim aleyhtarları'na verilen ad)in "özgürlük"lerine kavuşmalarından kısa bir süre önce SMOT'un kurucu üyelerinden M. Morozov ile yazar ve işçi -Dissident'i A.Martschenko Sivastopol hapishanesinde öldüler.

Gorbaçov'un reformları, geniş yankı uyandırıyor ve kimi solcuları heveslendiriyor. SMOT'un ülke dışı sözcülerinden Vladimir Borisov'un (1980'de sınır dışı edilmişti). Velochonsky ve yine SMOT temsilciler meclisi üyesi Tania Pletnava ile yaptığı telefon görüşmesi, duruma içerden bir bakış getiriyor. Bu konuşma ilk defa Mart 1987'de Fransız haftalık gazetesi **Le Monde Libertaire**'de yayınlandı.

Vladimir Borisov: Nasıl oldu da serbest bırakıldın?

Lev Veloshonsky: Düşünebildiğin gibi, kendim bile buna hâlâ inanamadım. Kampa bir savcı geldi ve "devlete karşı" faaliyetlerime devam etmeye niyetli olup olmadığımı; nerede yaşamak, çalışmak ve okumak istediğimi sordu. "Devlete karşı faaliyetlerde bulunmak" tanımından anladığımız şeyler tamamen başkaydı; mevcut rejimi eleştirmenin yurtsever bir görev olduğunu düşünüyorduk. Savcıya Moskova'da yaşamak niyetinde olduğumu ve SMOT temsilciler meclisi üyesi sıfatıyla her şart altında faaliyetlerime devam edeceğimi söyledim.

Buna rağmen Perm'deki 35 nolu kampta bulunan tutuklulardan biz 9 kişi Moskova yönünde trene bindirildik. Numaralarımızı ve kamp künyelerimizi aldılar ve Moskova'ya vardığımızda, dört bir yöne dağılmamızı söylediler.

Kamptayken savcı bize 62. maddeden (vatana ihanet ve casusluk) tutuklanmış olanların dışındaki bütün politik tutukluları serbest bırakmak niyetinde olduğunu belirtmişti.

Böyle bir şeyin gerçekten olması ve benim bundan haberdar olmamam şüphe götürür. Benim tek bildiğim, bizim kamptaki yedi kadar casusluktan tutuklanmış mahkumdan, orada 2 politik tutukludan fazlasının kalmadığı. Ben ayrılırken, onların sivil elbiseli ve kıravatlı fotoğraflarını çekiyorlardı; çoğu kendi şehirlerinin yerel hapishanelerine götürüldüler. Slava'yı da (Evdokimov kastediliyor) serbest bıraktılar. 35. kampta bırakılan 9 kişiden biri de oydu.

Kısa bir süre önce "büyükbaba"dan bir kart aldım. ("büyükbaba", SMOT'un temsilciler meclisi üyesi Vladimir Skvirsky'nin kod adı. Skvirsky Klebanow'un "Özgür Sendikalar"ının dağıtılmasından sonra, yine dağıtılmış bulunan başka bir özgür sendika kurmuştu. O zamandan beri de tutuklu.)

Borisov: Ne? Bir kamptan başka bir kampa posta dolaşımına mı izin veriyorlar?

Volochonsky: Öyle görünüyor.

Borisov: O nasıl, neler yazmış?

Volochonsky: Bu yıl dördümüzün, onun Moskova'daki evinde buluşabileceğimize inanıyor. Sen, ben, Gershouni ve O. Meseleyi kavrayacak zamanım olmadı, olup biteni çok az anlıyorum. Belki siz dışardakiler için durum daha berraktır?

Borisov: Anladığım kadarıyla, mevcut rejimin kaçınılmaz çöküşü onlar için de bir sır olmaktan çıktı. Artık onlara iki ölümden, ekonomik ya da politik sonlarından birini seçmekten başka çare kalmadı. Ekonomik bir sonda, açlığın yolaçtığı bir kargaşa patlamasını ve kanlı ayaklanmaları göze almak zorundalar. Ekonomiyi, batının yardımı olmadan iyileştirmek, radikal bir yapı dönüşümünü zorunlu kılar. Bu da totaliter rejimin politik ölümünü beraberinde getiren politik bir liberalleştirme olmadan gerçekleştirilemez. Öyle gözüküyor ki Gorbaçov, Andropov'un Macaristan deneyimini tekrarlamaya çalışıyor. Ama bu arada bizzat Macaristan'daki "yarı-liberal" rejimin, Sovyet

YUNANİSTAN

Kaynak: *ΔΟΚΙΜΗ*

15/11/1986 Eşcinsel mahkum Christos Roussos açlık grevine başladı. Roussos'un müebbet hapis olan cezasının yirmi yıl hapise çevrilmesi isteği Yunanistan Cumhurbaşkanı tarafından reddedildi.
16/11/1986 Giritli liberterler adadaki Amerikan üssünü bloke ederek giriş ve çıkışları engellediler.
27/1/1987 Liberterler ve diğer sol gruplar 71 gündür açlık grevinde bulunan Roussos ile dayanışma içinde olduklarını göstermek amacıyla bir gösteri yürüyüşü düzenlediler. Aynı gün 15 kişilik bir grup yine Roussos ile dayanışma amacıyla Atina'nın merkezindeki üniversite binası önünde açlık grevine başladılar.
29/1/1986 Roussos'u destekleyen yeni bir yürüyüş yapıldı. Mahkeme Roussos'un hastaneye kaldırılması kararını aldı 73 gündür açlık grevinde bulunan Roussos sağlık durumunun kritikleşmesi üzerine açlık grevini sona erdirdi. 15 kişilik diğer grup bu karar üzerine açlık grevini bıraktı.
5/2/1987 Hapishanenin yemeklerinden şikavetci olan Kerkira hapishanesi mahkumları isteklerinin dikkate alınmaması üzerine hapishanenin yüzde 90'ını yaktılar.

Ertesi gün liberterler mahkumlarla dayanışma amacıyla bir gösteri düzenledi. Gösteride "her hücreyi atese verin", "Kerkira kapatılmalı" ve "hapıshaneden kaçmak devrimci bir harekettir" sloganları atıldı.
10/2/1987 Selanikli liberterler Yedikule hapishanesindeki tutukluları destekleyen bir gösteri düzenlediler.
13/2/1987 Hükümetin izlediği politikayı protesto amacıyla düzenlenen genel greve liberterler de katıldılar.
13/2/1987 Hükümet uyuşturucu kullananlara karşı uygulanacak ağır bir yasayı parlamentodan geçirdi. Yasa sayesinde uyuşturucu kullananlar uzun yıllar boyunca hapis cezasına çarptırılacak.
9/3/1987 Polisler, iki yıldır pesinde oldukları Balafas'a benzettikleri bir şöförü vurdular. Balafas, Chistos Chouchouvis'in suç ortağı olduğu gerekçesiyle polis tarafından aranıyordu. Chistos Chouchouvis 15 Mayıs 1985 tarihinde silahlı bir çatışma sırasında polis tarafından öldürüldü. Aynı çatışmada üç polis de öldü.
2/4/1987 Öğrenci derneğinin seçimleri sırasında oyların sayılmasını engelleyen liberterler, Hukuk Fakültesi önünde polisle çatıştı. Üç liberter tutuklandı.
17/4/1987 Polis silah taşımak ve araba çalmaktan suçlarından iki liberter kardeş David ve Apostolis Constantinou'yu tutukladılar. Herhangi bir delil olmamasına rağmen, yargılanmak üzere, hapishaneye gönderildiler. David, liberter gazete Dokimi'ni yayınlayan grubun bir üyesidir.
28/4/1987 Polis iki kardeşin serbest bırakılması için yapılacak gösteriyi yasakladı. Özel polis birliklerine rağmen, liberterler gösteriyi düzenleyerek Politeknik Okulu'nu birkaç saat boyunca işgal ettiler. Aynı gece Dokimi'yi yayınlayan grubun bürosunda gizli bir mikrofon bulundu.
29/4/1987 Liberterler Atina'nın merkezinde düzenledikleri gösteride, David ve Apostolis'in serbest bırakılmasını istediler.

Aynı gün hukukçu Katerina Iatropoulo, geçen yaz tutuklandığında serbest bırakılması için savcı tarafından uyması istenen şartlara uymadığı gerekçesiyle yeniden tutuklandı. Iatropoulou Kerkira hapishanesinden kaçan iki tutukluya yardım ettiği gerekçesiyle tutuklanmıştı.
5/5/1987İki kardeşin serbest bırakılması amacıyla üç yüz kişilik bir korsan miting düzenlendi.
6/5/1987 David ve Apostolls Constantinou açlık grevine başladılar. Tutuklanmalarını polisin bir komplosu olarak nitelendiren iki kardeş, suçlamaların düzmece olduğunu söylediler.
10/5/1987 Atina'daki Corridalos hapishanesi çevresinde 50 kişilik motosikletli bir grup, gösteri düzenledi.
14/5/1987 David ve Apostolis açlık grevinin yedinci günündeler. Hükümet geri adım atarak, 25 bin drahmi kefalet ödemeleri ve 15 günde bir karakola uğramaları şartıyla serbest bırakılmalarını kararlaştırdı. ■

tanklarının gözdağı verme operasyonu olmasaydı, ancak birkaç gün ayakta kalabilecek halde olduğu gerçeğine göz yumuyor. Ama bu defa, kardeşlerine yardım sağlamak için, Kremlin'in dertten kurtulmasına yardım etmek için ne Macar ne de Çek tankları gelecekler.

Velochonsky: Bende öyle düşünüyorum.

Borisov: Ama aynı zamanda, Sovyet tanklarının Macaristan'ın tehdit etmediği durumda, bu ülkedeki rejim çökecektir, kan bile dökülmeden çökecektir. Hakim sınıf, yaşamını ve özgürlüğünü güç kaybederek korumaktadır. Belki bu Macar örneği bizim ülkemiz için bir ipucudur. Gorbaçov'un, hangi noktada durumun kritikleşeceğini ve sistem çöktüğünde hangi sonuçlara katlanılması gerektiğini çok iyi bilen bir dizi KGB üyesi tarafından desteklendiği yolunda bir izlenim var.

Volojonsky: Ama şimdiden iflas etmiş durumda.

Borisov: Dinle, etrafına bakın, havayı kokla, ondan sonra neler olup bittiğini, kendin bana anlatabilirsin, seni bir iki hafta içinde arayacağım.. Şimdi kapatıyorum, yoksa kendim telefon faturasını ödeyememekten iflas edeceğim. Yarın bunu kutlamak için bir şişe Vodka içeceğiz.

Volojonsky: İyi fikir, bu durumda gerekli. Hoşçakal.

Tania: Levka'yı ve Edvokimov'u listemizden çizmeyi unutma lütfen, onları yazarken, serbest bırakıldıklarını bilmiyorduk.

Borisov: Büyük memnuniyetle ■

7.2.1987 BİLDİRİSİ

SMOT Temsilciler Meclisinin bütün bağımsız sendikal örgütlerden, Uluslararası Af Örgütü'nden ve dünya kamuoyundan isteği:

Sovyet otoritelerinden, hapishanelerdeki, toplama kamplarındaki ve psikiyatri kliniklerindeki bütün SMOT üyelerinin hemen serbest bırakılmalarını talep ediniz:

V. Skrirsky, SMOT üyesi
V. Gershouni, SMOT üyesi
A. Skobov, SMOT Semsilciler Meclisi üyesi
V. Sitynsky, SMOT Temsilciler Meclisi üyesi
V. Sendero, SMOT Temsilciler Meclisi üyesi
M. Koukobaka

SMOT Temsilciler Meclisi

Mektup

RADİKAL OLMAK ÜZERİNE DÖRT TEZ

Recep FIRAT/DORTMUND

Geçen gün dergileri göndermiş Necla. Paketi aceleyle açtım. Önce Tarih ve Toplum'u, sonra da birer birer diğer dergileri karıştırdım hızla; içinde mektup var mı diye ve şaşırdım oldukça. Şaşırmamın nedeni, dergilerin içinden mektup çıkmaması değildi, buna alıştım son dönemlerde zira. Beni şaşırtan dergilerden hiçbirinde Batı demokrasilerine övgü yoktu ve hiçbir dergi radikalliği çarpıtmıyordu. Yeni Gündem'in bir sayısının kapak konusu "Yalnız atom reaktörlerinden değil, otomobilden de vazgeçmek gerekir" idi. Nokta "Günde binlerce insanı katleden otomobil üreticileridir gerçek teröristler" diye bir kapak konusu seçmişti. Zemin'in dosya konusu "Sosyalistler demokrasi değil, özgürlükçü sosyalizm" idi. Yeni Gündem "Tabulara karşı mücadele etmek, şimdiye kadar yaptığımız gibi, insanlara nasıl sevişeceklerini dikte ettirmek değil, aksine, insanların en bireysel alanlarına müdahale edilmesine karşı çıkmaktır" diye yazıyordu başka bir sayısında. Kara bu kez kapağına pislik koymak yerine, "Radikalliğin kriteri bilimsel teknolojik gelişmeye karşı çıkmaktır" diye yazmayı tercih etmiş. Dergilerin hepsine bakamadan çok kötü bir başağrısıyla uyandım uykudan.

Türkiye'de sosyalizm ve örgütlenme meselesi gündeme geleli, dergi ve panel furyası başlayalı, 'radikallik' en fazla sözü edilen kavram haline geldi. Kendini 'radikal' adlandırmanın bir maliyeti yoktu ve herkesin kendini 'radikal' diye adlandırma özgürlüğü vardı zira. Ama herkesin eleştirme özgürlüğü olup olmadığını öğrenmek nasip olmadı şimdiye kadar.

1. Tez: Çevre sorunlarına eğilmek radikalliğin gereğidir ama çevreci olmak kendi başına radikal olmak anlamına gelmez.

Çevre hareketinin en güçlü olduğu ülkenin Almanya olduğu genel olarak bilinen bir gerçek. Yeşiller ya da diğer çevreci girişimler kendi aralarında bile bir bütün olarak radikal değerlendirilmiyorlar. Yeşiller içinde kaba olarak 'Realistler' ve 'Fundamentalistler' diye adlandırılan iki kanat mevcut. Fundamentalistler radikal kanadı temsil ederken Realistler SPD ile uzlaşmaktan yana yana (Fundamentalistlerin radikalliği de çevre sorunları temel alındığında mevzubahis, yoksa genelde radikal olarak değerlendirilemeyeceklerini düşünüyorum). Almanya'da durum bu iken, İzmir'de çevreci akımın artık Türkiye'de Yeşiller Partisi'nin kurulması zamanının geldiğini ilan ettiğini duyuyoruz. Aslın radikalliğinden sözedilemezken taklidin radikal olması mümkün mü? Neden 'Yeşiller' Partisi? Sosyalizmi Batı'dan aldık yüzümüze gözümüze bulaştırdık. Şimdi görüyoruz ki çevrecilik de Batı'dan ithal ediliyor. Taklit yalnız bir durumda güzel olabilir, aslını aştığı takdirde. Özgün bir isim bulabilecek kadar üretici olamayan bir taklit aslını aşamaz ve tıpkı sosyalizm meselesinde olduğu gibi yüzüne gözüne bulaştırır. Avrupa çevreci hareketleri atom reaktörlerini protesto ediyorlar ve bizde bunlar yoksa biz de Gökova'da kurulan termik santrali protesto ederiz. Peki Elbistan'da kurulan termik santrale ne olacak? O konuda ses çıkaran yok. Hatta Hakkari'ye kurulsa daha iyi olur, oralara tatile gitmiyoruz zira.

Türkiye gibi toplumların Avrupa toplumlarından farklı olduğunu görmeyecek kadar Batı'nın esiri olan bir hareketin radikalliğinden sözetmek mümkün mü? Elbette Türkiye'nin çevre sorunları vardır, bunları ciddiye almak hem radikalliğin hem sosyalistliğin gereğidir bence. Teknoloji transferiyle çevre sorunları da uluslararasılaştırılmış durumda bugün, yalnız Gökova santralinden önce eğilinmesi gereken daha acil konuların olduğuna inanıyorum. Mesela tuvalet kağıdı. Bugün merkez ülkelerde tuvalet kağıdı yerleşmiş durumda, Türkiye'de ise yaygınlaştırılmaya, yerleştirilmeye çalışılıyor. İvan İllich bugün dünya nüfusunun %9'unun tuvalet kağıdı kullandığını, tüm dünya nüfusunun tuvalet kağıdı kullanması halinde denizlerde tek bir canlı balık kalmayacağını söylüyor. Tuvalet kağıdının yumuşatılabilmesi için yüksek düzeyde zehirli bir ağır metal olan civa kullanılıyor zira. Türkiye'de tarımın makinalaşması sorunu

var çevre sorunu olarak. Makinaların yaygınlaştırılmasıyla yalnız çevre kirletilmekle kalmıyor, toprakta yararlı bir sürü böcek türü makinaların ağırlığı altında ezilerek yokoluyor. Bu eksikliği telafi etmek için suni gübre ve ilaç kullanılıyor ve bu da çoğunlukla Avrupa'dan ithal ediliyor; böylelikle doğa bir kez daha tahrip ediliyor. Ulrich K. Preus'un Bengaldeş ilgili örneğin değişik alanlarda da olsa Türkiye için de geçerli olduğunu sanıyorum.Preus 1983 yılında Bengaldeş'in Amerike ve Batı Avrupa'ya 75 milyon dolar karşılığında 3,1 milyon kilogram kurbağa bacağı satıldığını, her bacağın 45 gram olduğundan hareketle 69 milyon kurbağanın öldürüldüğünü yazıyor. Kurbağalar topraktaki bir takım zararlı böcekleri yokettiğinden bu eksikliği kapatmak için Bengaldeş Batı'dan kimyevi ilaç ithal ediyor. Bugün Türkiye gibi ülkelerde çevre sorunları olarak bu tür sorunların ön plana çıkarılması gerektiğine inanıyorum.

Dünyadaki ısı ortalaması 1900'den bugüne kadar 0,7°C azalmıştır. Buz devri ile sıcak devir arasında 3°C'lik ısı farkı olduğu gerçeği dikkate alınırsa yeniden buz devrini yaşamamız için pek fazla zaman kalmadığı görülür ve bütün bunları ileri teknolojiye borçluyuz. Nedense çevreci hareketler bunlarla ilgilenmek gereği duymaz ve bunlar akademisyenlerin analizleri ve tespitleri olarak kalır.

Kısaca söylemek gerekirse, Türkiye solunun da çevre hareketinin de acil sorununun kimlik sorunu olduğuna inanıyorum. Bu kimlik yakalanmadığı müddetçe çevre hareketi de sol hareketler gibi 10 yılda bir kesintiye uğrayıp beş yıl sonra biz iyiydik de diğerleri yanlış yaptı türküsünü söylemeye mahkum.

2. Tez: Bir insanlık sorunu olarak kadın sorununa eğilmek, radikalliğin kriteridir. Ama feminist ya da lezbiyen olmak kendi başına radikal olmak anlamına gelmez.

Kadınların dayağa karşı protesto gösterisi yaptıklarını okudum Yeni Gündem'de. Kadınların yalnız Türkiye'de değil dünyanın her yerinde erkeklerin baskısına maruz kaldıkları açık bir gerçek. Buna karşı çıkmak, engellemeye çalışmak radikallik bir yana insan olmanın gereği. Sorun, bu temelde geliştirilen bir yaklaşımın radikal olup olamayacağı. Eğer baskı gören bir taraf varsa baskı yapan da var demektir bu. Ve sorunun baskı görenden daha fazla, baskı yapanın sorunu olduğuna inanıyorum. Kadına dayak atan bir erkeğin işkence yapan bir polisten farklı olmadığına ve işkence görenin değil de —kadın ya da erkek— işkence yapan polisin utanç duyması gerektiğine inanıyorum. Bundan iki yıl evvel bir kadın arkadaşım ismini şimdi hatırlamadığım bir İngiliz kadın yazaran şöyle bir alıntı yapmıştı yazdığı mektupta: Eğer cinslerden biri aşağılanıyorsa, bu insanlık aşağılanıyor anlamına gelir. Bu tespitte anlaşıyorsak radikalliğin feminist ya da lezbiyen olmaktan başka bir şey olduğu konusunda da anlaşmamız gerekir. Eğer kadınlar erkeklerden tümüyle vazgeçiyorlarsa hareketlerinde belli bir tutarlılığın olduğu söylenebilir. Ama erkeklerden vazgeçmiyorlarsa erkekleri dışlayarak verecekleri mücadele başarısızlığa mahkum. Türkiye'de pek beğenilmeyen Garaudy tek kurtuluş yolunun toplumun kadınlaştırılması olduğunu söylüyor. Eğer kadınlar erkeklerde ve erkek toplumlarında aksaklıklar görüyorlarsa bunları değiştirmeye çalışmalı yoksa kendilerini bunlara benzetmeye değil ve bunu yalnız erkek cinsini dışlamadıkları takdirde başarabilirler ve ancak böyle bir durumda kadın hareketinin radikalliğinden sözedebilirler.

3. Tez: İnançlara saygı göstermek, farklı inançlardaki insanlara yapılan baskıya karşı çıkmak, radikalliğin gereğidir. Ama Ateist olmak kendi başına radikal olmak anlamına gelmez.

Bugün Türkiye'de Ateistler de radikaller içersinde değerlendirilmekte. Bana göre Tanrıtanımazlık ve Ateistlik birbirine karıştırılıyor. Ben Tanrı'ya inanmamakla Ateistliğin farklı olduğunu düşünüyorum. Tanrıtanımamak herhangi bir konuda alınan bir tavırdan farklı bir şey değildir, Ateistlik ise bir insanın —ya da grubun— yaşam biçimini bu tavır üzerine temellendirmesidir. Bence böyle bir yaşam tarzını tercih etmek herkesin hakkı olmasına rağmen hiçbir şekilde radikallik anlamına gelmez.

4. Tez: Farklı bir cinsel ilişkiyi tercih eden insanlara yapılan baskıya ve baskının her türlüsüne karşı çıkmak radikalliğin gereğidir. Ama eşcinsel olmak kendi başına radikal olmak anlamına gelmez.

"Eşcinsel olduğumu açıkça söylemek istiyorum" diyor bir eşcinsel. Görüldüğü kadarıyla söyliyebiliyor da. Çeşitli dergiler bu konuya sayılar ayırıyorlar. Kemal Tahir "Cephede savaşanlar varken Beyoğlu'ndaki fahişeleri anlatmak edepsizliktir." diyor bir mektubunda ya da sohbetinde. Bugün dünya nüfusunun üçte biri açlıkla karşı karşıya. Doğan bebeklerin cinsel yaşamları konusunda tercihlerini yapmaları bir yana, insan gibi doğmak istiyorum demeye hakları yok. Böyle bir durumda birinin ya da bir grubun tek sorununun eşcinsel olduğunu açıkça söylemek olması edepsizlik olmasa da radikallik hiç değildir. Evet bu insanlara yapılan baskıya, baskının her türlüsüne karşı çıkmak gerekir. Bunu toplumdaki belli cinslerle ya da gruplarla sınırlamak radikalliği ve özgürlüğü saptırmaktan başka bir şey değildir.

Sonuç olarak, baskının her türlüsüne ve biçimine karşı çıkmak insanlığın ve radikalliğin gereğidir. Erkeklerin kadınlara attığı dayağa karşı çıkmak gerektiği gibi, annelerin çocuklarını dövmesine de karşı çıkmak gerekir. Dünyada ve Türkiye'de çocuğu dövmeyen kaç anne olabileceğini merak ediyorum doğrusu. Yalnız bütün yukarıda belirtilen sorunlar, adı geçen grupların kombinasyonuyla gerçekleşemez. Doğa korumacılarının bir pankartında "Doğa'da Soykırıma Hayır" sloganını gördüm. Eğer buna gerçekten inanıyorlarsa öncelikle kendilerini pasif soykırımcı olan eşcinsellerden ayırmaları gerekir. Ayrıca sosyalist bir perspektiften yoksun bir çevrecilik, korumacılıktan başka her yere götürür. Burada sosyalizmden kastedilen Marksçı sosyalizm ya da Sovyet sosyalizmi değil. (Bu meseleye başka bir dergiye gönderdiğim, bildiğim kadarıyla yayınlanmayan "Marksçı Teori + Leninizm = Sosyalizm?" başlıklı yazıda değinmiştim. Belki ileride yayınlanır kuşkusuyla tekrar değinmek istemiyorum.) Ve Türkiye çevrecilerinin İzmirli yeşilci gibi sorunun geri teknolojiyle çevrenin bilinçsizce tahribi değil, ileri teknolojiyle bilinçli bir şekilde tahribi olduğunu kavramaları gerekir. ■

Eşcinsellik Bir Hastalık Değildir!

Tayfun GÖNÜL

Bilimin, özellikle tıp biliminin vurduğu yerden her zaman gül bitmez. Hele bu tokat, psikiyatri departmanından gelmişse tadından yenmez. Bir pro-faşistin trajikomik yönlendiriciliğinde insan kâh gülmekten yerlere yatabilir, kâh sinirden çatlayacak hale gelip, televizyonu parçalayabilir. Özcan Köknel'inden (sol kanat) Ayhan Songar'ına (sağ kanat) ve Adnan Ziyalar'ına (o da orta kanattan olsa gerek) bütün Türk bilim dünyası, aralarındaki yaklaşım farklarını da titizlikle koruyarak, bir konsensusa vardılar. ''Eşcinsellik bir hastalıktır ve tedavi edilmelidir. Tedavi edilemiyorsa toplum kendini korumalı ve tedbir alınmalıdır (Eyvah gene tedbir alınacak. Herhangi bir konuda tedbir alınacağını öğrendiğimde, benim mide ağrılarım başlıyor). Böylece Uğur Dündar halefi bir yaraya daha ''parmak basıp'' hem başarılı bir gazetecilik örneği verdi, hem de programının başında da belirttiği gibi kamuoyuna bilim adamlarınca da desteklenen bir mesaj iletti. Afiyet olsun, darısı politikacılarımızın başına. Onlar da bilimadamları gibi bu önemli memleket meselesinde sağ-sol demeden milli birlik ve beraberlik ruhu içinde biraraya gelip, gerekli yasal düzenlemeler yapmalıdır. Bilim ve fetvayı verdi hadisene vezir-i azam sıra sende.

Bilim bildiğimiz anlamıyla sanayi devrimiyle aydınlanma felsefesinin meşru çocuğuysa da rivayet muhtelif. Derler ki, bilimin babası aslında büyüymüş, bilim de kardeşi sanatla birlikte, büyünün gayrimeşru çocuklarıymış, dinler özellikle de hıristiyanlık bir şekilde büyüyü ortadan kaldırınca, yetim kalmasınlar diye bu iki gayri meşru kardeşi himayesine almış vs. vs. Kısacası, demem şu ki, aslında bilimsel gerçek falan diye bir şey yok, nasıl ki, dinsel gerçek, felsefi gerçek diye bir şey yoksa. Birinci tekil şahsı aşan ''hakikat'' diye ortaya konan şeyler, soyutlama yapmayı meslek edinmiş zevatın O ANA ve O MEKANA özgü konsensusundan başka bir şey değil ki, buna da egemen paradigma diyorlar. Ha bu konsensusa karşı çıkan münafıklar da her zaman var tabii, bunlar da dini, felsefi ve bilimsel gerçeğin tartışma öğesini oluşturuyor. Adına bilimsel devrim denilen şey de, bilimadamları zümresi içinde bir paradigmanın kendinden öncekinin egemenliğini yıkmasından başka bir şey değil. Bütün bu gevezelikten sonra söylemek istediğim, 19 Haziran akşamı, bilimsel gerçek diye insanlara yutturulmak istenen dolma bir paradigmadan başka bir şey değil. Malum biz bize benzeriz bu paradigma da Türkiye'nin orijinalitesini yansıtıyor.

Bilimin evrensel olduğu varsayılır (günümüzde) Psikiyatride de bilimsel gerçek olarak telafuz edilen şey, evrensel olarak egemen olan paradigmadır ki, anlaşılan bizim koca psikiyatri profesörlerinin bundan ya haberleri yok ya da var ama dünya ölçeğinde egemen olanı (kuşkusuz bu alanda egemen olma diğer alanlarda da egemen olanlarla esas olarak uyum içindedir başka bir deyişle, dünya kapitalist sistemine eklemlenmiştir) söylemek bile Türkiye'de muhaliflik sayılabileceğinden, paşa gönüllerini zora sokmak istemiyorlar. Efendim gavuristandaki tekstbooklarda (bende var birer tane de isterlerse, profesörlerimize gönderebilirim). Eşcinsellik kendi başına bir hastalık değildir, ancak yarattığı sonuçlar açısından psikiyatrinin gündemindedir. Eşcinsellerden bir kısmı egosintonik (kendisiyle barışık)tir ve bunların sorunları, toplumun onlar üzerinde uyguladığı baskının yarattığı doğrudan gerilimle ilgilidir. Modern psikiyatrimiz bu durumda toplumun ayrıksı olduğu için, bu insanlar üzerinde baskı kurmasıyla en azından ilgilenmez (aslında normal bulur ve onaylar) ve bu kişilere başka alanlarda bir yer sağlayarak, kendilerini topluma kabul ettirmelerini önerır. Kendisiyle çatışan ikinci gruptaysa -ki bunlar sayıca eşcinsellerin azınlığını teşkil ederler - bir yandan ruhsal çatışmaları gidermeye çalışırken, diğer yandan da, kişi isterse, davranışçı metodlarla eşcinsel eğilimleri bastırma yoluna giderler. Ünlü bir örnek, Saffet Murat Tura'nın Yeni Gündem Dergisi'nde açıkladığı gibi, kişi eşcinsel fanteziler kurduğu anda, ona elektrik akımı verilmesidir. Modern psikiyatrimiz bu çatışmanın da kaynağını bilir, bilir ama domuzluğuna unutur. Kişinin dürtüleriyle superego denilen içselleştirilmiş otorite başka bir deyişle, içimizdeki toplumdur sebep. Modern psikiyatrimiz harika yöntemleriyle ''ben''i uyumlu kılmaya çalışır. (Hem kendisiyle hem toplumla). Bütün amaç, kişinin verimini maksimalize etmektir. Malum insan da kıymetli bir üretim aracıdır.

Gelelim bizim orijinal psikiyatrimize. Yahu bunlar ortaçağın kapatma yaklaşımını savunuyorlar be! Bir, eşcinsellik bir hastalıktır. Neden? Çünkü normal değildir. Pes doğrusu, tezin kanıtı gene kendisi. Tanrı vardır çünkü dünyayı tanrı yaratmıştır gibi bir şey. Sayın profesörler böylesi önermelere totoloji, totolojik önermelerden oluşmuş teziere de bilim değil safsata derler. Değeri de kendi kadardır. İki, eşcinsellik bulaşıcı hastalıktır. Toplum nasıl kendini bir tifoya karşı koruyorsa, bu hastalığa karşı korumalıdır. Çüş! Artık söylenebilecek tek şey bu.

Gerek modern ve evrensel, gerekse orjinal Türkiye psikiyatrisinin temel amacı, toplumu korumak. Bizimkinin farkı sırtına doktor önlüğünü geçirdiği halde, elinden kırbacı da bırakmamış. Modern psikiyatri, ''eşcinselliğin'' kendisinin bir hastalık olmadığını kabul ediyor. Kuşkusuz bu kabul ediş, salt bilim adamlarının keskin zekalarına ve hümanist ruhlarına bağlı değil. Kâh içeriden, yani psikiyatri kurumunun içinden yapılan eleştiriler, kâhsa gay liberation hareketinin mücadelesi ve diğer özgürlük mücadeleleriyle gelişen birey kavramı, Modern psikiyatride bu paradigmayı egemen kılmıştır. Bir başka faktör de kapitalizmin aykırılıkları evcilleştirme, asimile etme ve kendine eklemedeki olağanüstü yeteneğidir. Kapitalist toplum, kendinden emindir, alt-kültürleri, başat kültürle hiyerarşik bir ilişki kurmak ve kendi gettosunda hapsolmayı göze almak kaydıyla, varlığını sürdürmesine izin veriyor. Bizim egemenlerimiz ise, alt-kültürleri massedebileceğine pek güvenmediğinden, bunların ancak yeraltında ve toplum dışında varolabilecekleri tedbirler alıyorlar. Amaç aslında yok etmek, ancak insanların içinde nüve halinde de olsa, özgürlük isteği ve adalet duygusu olduğu sürece Hitler ve Stalin -Stalin Rusyasında bırakın hastalık olmayı, eşcinsellik, üç yıla kadar hapis cezası verilen bir suçtu, Nazi Almanyası'nda çok sayıda eşcinsel NAZİ partisinin içinde yer almasına rağmen, parti dışındaki açık eşcinseller, kitleler halinde yok edildiler-gibi dört başı mamur diktatörler bile bu amaca ulaşamamışlardır.

Liberterlere gelince. Liberterler eşcinselliği sadece bir hastalık olarak görmemekle kalmazlar. Eşcinseller üzerindeki toplum baskısını da lanetlerler. Toplum ve zaman zaman da devlet baskısına gerekçe hazırlamaktan başka bir işlevi

olmayan bilimin ve psikiyatrinin iki yüzlülüğünü teşhir ederler. Özgürlükçü etik açısından eşcinsellik, heteroseksüellikle eşdeğer bir cinsel seçimdir ve tamamen bireylere ilişkin bir konudur. Liberter devrim gerçekleştiğinde kuşkusuz eşcinseller de var olacak ve özgürce açıkça sevişebileceklerdir. Ancak liberter devrimi bekleyemeyiz. Özgürlükçü etiği bugünden hayata geçirmeye çalışmalıyız. Ne dediniz? O zaman toplumu oluşturan önemli bir öğe olan cinsel ahlak yara alır ve bunun sonucunda toplum giderek yok olur, mu dediniz? Olsun ne çıkar, çok çok Ertürk Yöndem'ler eşliğinde, songarzıyalar köknelleri televizyondan arz-ı endam ederken göremeyiz ki, bu da kimse için büyük bir kayıp sayılmaz.

Son olarak, bu konudaki Marksist ikiyüzlülüğe değinmeden, kendimi alamayacağım. Bilimin ikiyüzlüğünün bilimsel sosyalistlere de yansıması şaşırtıcı değil kuşkusuz. Hiçbir Marksist düşünür de, eşcinselliği bir hastalık veya sapıklık olarak niteleyen bir yazıya rastlamadım. Ama özellikle çeşitli grupların yayın organlarının "yoz burjuva ahlağı" kapsamına, eşcinselleri de dahil ettiğini anlamak zor değil. Bunun için sosyalist ülkelerdeki eşcinsellerin ne durumda olduğuna bakmak yeterli. Ayrıca Türkiye'deki yapıların birçoğunda eşcinseller örgüte alınmaz ve anlaşıldığında atılırlar. Yeterince demokratik olanlarında ise nasıl ikinci sınıf (pardon üçüncü sınıf, çünkü ikinci sınıf olanlar kadınlardır) kişiler olarak bıyık altından gülündüğü ortadadır. Türkiye'de eşcinseller, özgürlük mücadelesine başlayınca ve belli bir potansiyelleri olduğu ortaya çıkınca, Marksist ve bilimsel (psikiyatrik) yaklaşımı hiç eleştirmeden, eşcinsellere yapılan baskılardan söz etmeye başladılar. Halkın büyük çoğunluğuna da tam ters düşmeden, ihtiyatli bir destek veriyorlar. İşledikleri temaysa hoşgörü. Bundan daha beter bir tutum olamaz. Kim kimi hoşgürüyormuş, bugün hoşgörü fazla ileri giderlerse, horgörüye dönüşebilir, bireyin özgürlüğünü tartışma konusu yapan bir söylem, ister hoşgörsün, ister horgörsün, diktatörcedir.

Azınlıklar üzerindeki baskıya karşı alınan tutum, tayin edicidir. Çünkü bu baskının kendini aşan bir anlamı vardır. İnsanlara bir çağrıdır. Otoriterlere, normale ve topluma teslim olun, yoksa başınıza böyle şeyler gelir. Böylece hayatın her alanında benzer iktidar teknikleri uygulanarak, bireylerin içindeki kıvılcım bir ateşe dönüşmeden engellenmiş olur. İnsan zihninin çağrışımlı çalışma özelliği ve transfer yeteneği bir alandaki soyutlamayı başka bir alana taşır. Eşcinsel olursan başına bunlar gelir, yasalara uymazsan başına bunlar gelir, babana karşı çıkarsan böyle olur, derslerine çalışmazsan, sınıfta kalırsın, askerde bir üstüne karşı gelirsen, tokadı yersin, resmi ideolojinin dışına çıkar ve bir politik eylemde bulunursan işkence görürsün, para kazanmazsan aç kalırsın bu zincir istendiği kadar uzatılır. Hayatın en az bir alanında "azınlık" olmayan bir birey yoktur. Azınlıklara yapılan bir baskı aslında "birey" kavramının mezarını kazmaktır. Bu baskıya ses çıkarmayan bir kişi kendi köleliğine de imza atmış olur.

Eşcinsellere de birkaç önerim olacak. Onca yazar, sanatçı, entellektüel eşcinsel gizlenerek yaşarken, yani solucan olmayı seçmişken sizler öne çıktınız. Bu onurlu davranışınızı yürekten kutluyorum. Aranızdan veya dışınızdan size önderlik taslayıp sizin adınıza toplumdan hoşgörü talep edebilirler. Bunun sağlayacağı geçici rahatlığa, en azından fiziki baskının azalmasına aldanmayın. Size iş vermeyerek zorunlu olarak fuhuşa iten (burada işi olumlamıyorum zorunluluğu" olumsuzluyorum. Yoksa fuhuş da diğer işler kadar "saygın" yani berbat bir meslektir. Bu mesleği seçenlere bir sözüm yok yaptıkları iş "doktorluk" ya da "mühendislikten" daha kötü değildir. Hele hele çeşitli tür "yöneticiliklerden" çok daha saygıdeğerdir. Her yerde aşağılayan, size ev vermeyen, karakollarda, zührevi hastalıklar hastanesi de binbir tür hakaret ve baskıyı uygulayan bu toplumu asla HOŞGÖRMEYİN! Hiçbir otoriteye boyun eğmeyin, örgütlenin, ancak ekonomik ve toplumsal dayanışma örgütleri kurun. Kimsenin sizin sırtınızdan politika yapıp meşhur olmasına ve sizin adınıza konuşmasına izin vermeyin. Size yol göstereceğini söyleyenlere kuşkuyla bakın.

Liberterlerin desteğinden emin olabilirsiniz. Siz bir alanda (cinsellik alanında) azınlıksanız -içinizden bazıları diğer alanlarda da azınlık olabilir tabii- ancak biz bugünkü yaşamın bütün alanlarında "azınlığız". Çünkü temel kavramımız birey. Öte yandan biz bütün insanlığız. Bütün insanların içindeki özgürlükçü şeytan tanrılara karşı bizim hesabımıza çalışan bir ajandır. Bir gün tanrıları tümden başımızdan atacağız. Bir başka önemli konuda biz otonom örgütlenme ve doğrudan eylemi savunuruz. Sizi bilinçlendirmek, yol göstermek ve önderlik etmek gibi iddialarımız yok. Öneriler getirmek, iletişim ve karşılıklı dayanışma. Liberter geleneğin size bugün önerebileceği şeyler bunlar.

Geleceğe gelince. Tüm otoritelerin olduğu gibi insanları baskı altına alan ailenin, erkek egemenliğinin, cinsiyetçiliğinin ve cinsel ahlağı ortadan kalkmasını savunuyoruz. Kadın ve erkek toplumsal kimliklerinin ortadan kalktığı bir dünyada yaşamak çok keyifli olurdu herhalde... ■

İngiltere'de Kraliyet Topçu Birliklerinden Topçu Subayı John Bruce, başka bir erkekle ilişki kurması nedeniyle, ordudan çıkarıldı ve 9 ay hapis cezasına mahkum edildi. Bunun üzerine Eşcinsel Eşitliği Kampanyası, protesto eylemlerine girişti.

John Bruce, "Tutuklandığımda iki birliğin başında Kuzey İrlanda'ya gitmek üzereydim" dedi.

EŞCİNSEL HAKLARINA DESTEK!
GÜZEL.
PEKİ, EŞCİNSEL ASKERLER KUZEY İRLANDA'DAKİ BASKIYA YARDIMA GİDERKEN Mİ?



SOĞUK DAMGA

Dilaver DEMİRAĞ

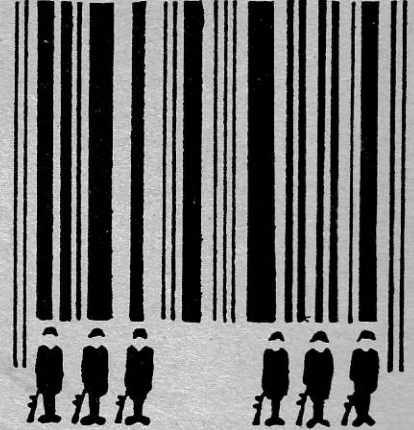
"Burada bütün kuşkular kaybolsun
Burada bütün korkular kovulsun."

DANTE: İLAHİ KOMEDYA

"Bir balıkçı dudağında ölü bir sigara
Bize merhaba dedi
Peki biz ne dedik
ne dedik?

EDİP CANSEVER

Devlet nedir? Kimilerine göre insan toplumlarının oluşturduğu en üst bir örgütlenme, Marksistlere göre bir sınıfın, bir diğer sınıf üzerindeki ZOR'a dayalı ya da CONSENSUS'a göre oluşmuş bir HEGEMONİK aygıt. Ancak bence devlet, SOĞUKLUKTUR ya da Nietzsche'nin deyimiyle "Soğuk yılanların en soğuğu"dur. Bir düşünelim daha doğduğumuz anda Devletin "soğuk damgasını" münasip bir yerimize vurur gibi bir kağıt parçasına yiyiyoruz. Adına nüfus cüzdanı diyorlar ve bu belge olmadan Devlet de dahil olmak üzere hiçbir kurumla -ki devleti belirleyen de bu bir dizi kurumlar ağı ve bürokrasi de zaten devletin kendisi- ilişkiye giremiyoruz. Bu kurumların hiç birisine kabul edilmiyoruz. Bir başka sorunu ele alalım; yasalara göre, karşı cinsten biriyle cinsel bir ilişki kurabilmem için evlenme cüzdanı diye bir belgeye sahip olmam gerek, yani malum SOĞUK DAMGA'ya sahip olmadan, ya da uygunsuz UZVUMA bu damgayı yemeden, birileriyle "GERDEĞE" giremiyorum ve bu "Münasebet"ten doğacak çocuğumuz "Gayrimeşru" ilan ediliyor. İyi ama insanlarla gireceğim tüm ilişkileri "yasaları"yla belirleyen bu "kurum"u kurum yapan kim, ben; Çünkü daha doğduğum andan itibaren bu **damgayla** damgalanmış bir kurumun içine doğuyoruz, ilk "eğitim"imizi burada alıyoruz. - eğitim sözcüğü eğmek sözcüğünden geldiğinden, daha baştan **OTORİTER** bir nitelik taşır, bu nedenle anti-otoriter bir eğitim olamaz, olduğunda da bu eğitim değildir - İlk tanıdığımız **OTORİTE**"Baba" ya da "büyük" otoritesidir. "Aile" denen bu "kurum" başlıbaşına bir "iktidar"dır bu "iktidar"ın en tepesinde Devlet başkanı gibi bu en üst "İktidar"ı temsilen "aile" **Reisi** bulunur. Daha sonra bizi bu öğütme "Fabrika"sına ya da koca bir **işkembe**'ye yani "okul"a yollarlar, burada **eti ailemizin, kemiğiyse öğretmenin** olmak üzere, bir "OTORİTE"ye teslim ediliriz. Burada "İKTİDAR" denen o koca aygıt karşımıza çıkar, burada da "İktidar" ÖĞRETMEN'dir. - Nedense bizim gibi OTORİTE üzerine kurulu bütün "toplum"larda öğretmenlik "kutsal" bir "meslek" sayılır- ve bizi "İktidar"ın sopasıyla "talim ve terbiye" ederler, bir başka deyimle "adam ediliriz" işte bu "iktidar" dolayımlarıyla "yumuşakça" haline getiriliriz, daha önemlisi tüm bunları içselleştirerek "Doğal" sayarız ve onun ağzıyla yani pozitif bir söylemle düşünürüz, davranırız. Eh bunları anladık, hatta geç bunları biliyoruz diyenleriniz olabilir ve ne diyorsun sadede gel de diyebilirsiniz. Eh peki "siz aziz okuyucu"larımın hatırını kıracağıma kafamı kırarım daha iyi diyerek, "Saade'de" geleyim. Bir düşünelim, eğer biz olmasak bu kurumlar da olmayacaktı. Eğer biz kimilerinin "ÜSTÜN"lüğünü kabullenmesek, tam tersine buna karşı çıksak, o zaman bu birileri de bizim üzerimizde oluşan bir OTORİTE olamayacaktı. Doğduğumuzda birilerine inat doğum cüzdanı almazsak, okula girmezsek, büyüklerin otoritesini tanımazsak en azından otorite bizim için içsel bir olgu olmayacak daha kısa ve öz olarak toparlarsak, "Hepsi ve hepsi DUVARDA bir tuğladır" ve duvarı...? ■





Dayağa Karşı Dayanışma Yürüyüşü'yle, Dayağı Protesto Kampanyası'nı başlatan kadınlar, kampanyayı sürdürmek için bir el kitabı hazırlıyorlar. Bu kitapta, dayağın toplumumuzda yaygın ve meşru oluşunu ve erkeklerin kadınları niçin dövdüğünü, tanıkların aracılığıyla irdelemeyi amaçlıyorlar. Kampanyaya katılmak ve yazılı ya da sözlü tanıklık etmek isteyen kadınlar aşağıdaki adrese yazabilirler.

Adres: Kadın Çevresi A.Ş.
Klodfarer Cad. 41/36
Servet Han Cağaloğlu/İST.

Onunla Kurduğumuz Düşler

Nur AKALIN

Akrebin hızına göre, nerede olduğumuzu anlıyorduk. Herkes durup, sustuğunda içlerindeki canavarla konuşuyordu. Benim içimdeki huysuz, kocaman biriydi. Hangi organlarımın onunla anlaştığını bilmiyordum. Bunu ona sormama da imkan yok. Bazen uzun bir süre tartışmak zorunda kalıyorduk. Bir bakıyordum içimdeki canavar, karşımdaki kişinin canavarıyla anlaşıvermiş. O zaman neden konuştuğumu, neden yürüdüğümü unutuyordum. Onları birbirinden ayırmak, böyle zamanlarda oldukça güç harcamama neden oluyordu. Sanki ona hiç karışmasam, dünyanın sonu gelir. Üstelik, onun dünya dediği bir şey de yoktu. Öyle huysuz, öyle kocaman biriydi ki. Hiçbir şeyi tanımıyordu. Hiçbir sözümü de dinlemiyor. Bize bu canavarları kim verdi? Yoksa biz mi onların olduk? Dertleşmek istiyorum. Sizin canavarınız da olmayacak şeyler istiyor mu sizden? ya... Peki nasıl inandırıyorsunuz onu? Onları sevmek zorundayız, diye düşünüyordum.

Sevmek zorundayız, başka yolu yok.

Bazen öyle bir gülmeye başlıyordu ki. Çevremdeki bütün insanlar -kendi canavarlarının onlara neler yaptıklarını bilmezmiş gibi- garip garip bakıyorlardı bana. Zor susturuyordum. Bu kez de bağırmaya başlıyordu. Hiç kimsenin sesini duyamıyordum. Ben sesimi duyabilsinler diye bağırmaya başladığımda, içlerindeki canavarlar cevap veriyordu, onlar değil.

Canavarlar genellikle terbiyesiz mi olur? Ayıp şeyler söylüyor bazen. Çok utanıyorum.

Aslında bana, iyi ve kötülerin gerçekte olmadığını öğretti. Bu da bir sürü insanla aramızda konuştuğumuz kelimelerin anlamlarını ortadan kaldırmamıza neden oluyor.

Böyle bir konuda ortaklaşabilmemiz için, onların canavarlarıyla dürüst ilişkiler geliştirmelerini beklemek zorunda kalabiliyoruz. Doğrusu ben onunla oldukça sık konuştuğum için, anlaştığımızı da söyleyebilirim. Birçok kitabı yalnız değil, onunla birlikte okuyoruz. Olmayacak şeyler düşündürüyor bize okuduğumuz kitaplar. Canavarımla oturup hayaller kuruyoruz yine de. Onun sesi var, sözcükleri yok. Düşlerimizi ben anlatıyorum diğer insanlara. Oldukça zor oluyor, çünkü onunla kurduğumuz düşleri, öğrendiğim çok anlamlı kelimelerle ifade etmeye çalıştığımda anlamsız cümleler, hiçbir şey ifade etmeyen paragraflar ortaya çıkıyor. Diğer insanların anlamadıklarını farkedince de gülerek:

"Canavarlarınıza sorun, o bilir" diyorum. ■

HÜR

Dostlar bir hâl oldu bana,
Bugün
Korkmuyorum artık ölmekten.

de
-ten
-mek
-cel
Yü
Al
-çal
-mak
- tan
da

Korkmuyorum, ne dersiniz?..

-mek
-len -ten
de
-pe
Te
Tek
-me
-len
-mek
-ten
de korkmuyorum.

YAKLAŞMAKTAN DA
UZAKLAŞMAKTAN DA

Korkmuyorum bugün. Artık, evet, sanırım,
Özgürüm!..

Selami

BU DEFA YEMEZ!

Aniden ve büyük bir hızla, her yer ve bütün üzerine yazılabilir kağıtlar (tuvalet kağıtları); "Genç Falan", "Yeni Filan" "Dergileri" ile doluverdi eski ve kötü karikatür çizicileri.

Zebani'nin dalgınlığından, bil-istifade hemencik zembille iniverip yeryüzüne "genç" ve "yeni" cilalar ve makyajlarla fırlayıvermışler ortaya: Bunlar tarihin komedyenleri, hani şu ikinci tekrardakiler. Haydi beyler acele edin, size birinci sınıf tuvalet kağıdına basılmış öcü hikayeleri ve bingo kartları sunuyorlar, pilleri bitmeden siz de ediniverin; Hamam aynı hamam, ama tellak bıyık bırakmış, tasları da kalaylamışlar. Şu yaldızlı "Genç" yazısını tırnağınızın ucuyla hafifçe kazıyacaksınız; gördünüz mü, ne çıktı? Ne dersiniz? Evet tabii ki o, bildiniz: Bingo.

Ey sakallı ve bıyıklı putlara tapanlar! Zebani'nin her on yılda bir attığı dayakla akıllanmayanlar!.. Bıyıklının yavrucakları, hıyarcıklı veba portörleri! Hayvan çok koştu, yorgun ve terli; Bu defa YEMEZ!.. Yemezler ulan!..

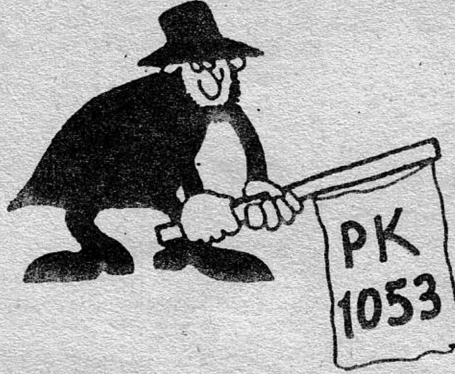
Toplumsal yapının altını kazmaya uğraşan muhalifler, artık silgilerle silahlandığından, bu kötü karikatürlerin ve ikinci sınıf komedilerin; silgilerin şerrine uğramaları umudumuz.

Jean Pierre / İSTANBUL

ERKEKÇE BİR ÖZELEŞTİRİ

Eğer, Zemin'in geçen ayki sayısında feminist Ayşe Düzkan'ın "Sosyalist feminist"lere bir cevap olarak kaleme aldığı makaleyi okumasa idim, hiç kuşkusuz kafamı böyle kötü şeylere takmayacaktım. Ama bir kere olan oldu artık. Neyse sözü fazla uzatmadan sadede geleyim.

Valla, kadın yazmış... ellerine sağlık. Solun "aslında" erkek olmadığını savunan sosyalist hem cinslerine vermiş veriştirmiş. Hatta bu "sosyalist feminist"lerden Gülnur Savran, makalesinde anarşizm, liberterlik gibi ütopyacı akımların kendilerini "cinsiyetçiliğe" karşı sosyalist soldan daha iyi koruduklarını teslim edecek kadar nezaket göstermiş eksik olmasın. Ama yine de Ayşe'ye helal olsun. Bayağı keyiflendim yazısını okurken. Ne var ki liberterlerin "erkekliği" konusunda sosyalist hemcinsi ile aynı kanıyı paylaşmıyor o. Üstelik, kendi düşüncesinin bir kanıtı olarak da bir Kara sayısında çıkmış, Jaruzelski'ye geçirdik işareti yapan bebek karikatürünü gösteriyor. Ne? Dedim. Olamaz! Böyle bir şey var mıydı? Hatırlar gibiyim, ama emin değilim. Hemen açıyorum KARA'ları, ve 6. sayıda buluyorum. Evet, muzır veletin teki boyuna bosuna bakmadan çok "saygıdeğer" bir sosyalist asker liderin posterine koluyla "geçirdik" işareti yapıyor. İşte şimdi keyfim kaçtı. Buyrun, ne diyeceğiz şimdi Ayşe'ye ve diğer kadınlara. Ben de uyanık geçinirdim güya. Hele kadınlık durumuna



duyduğum hassasiyetten bir erkek olarak övünürdüm. Şiştim mi şimdi? Farkına bile varamamışım. (Eğer Ayşe yazmasaydı, daha da varamayacaktım). Eee, arkadaşlar... hadi biz erkekleri bıraktık, kadın arkadaşlar da mı farkına varamadı, en azından rahatsız olmadı. Yoksa onlar da mı erkek egemen ahlakın dolayımıyla düşünüyorlar?

Herhalde hiç kimse "ne var canım bunda bu kadar büyütecek" demez. Tamam dilin ideolojik olduğunu biliyoruz (yine de kullandığımız dile dikkat etmememiz anlamına gelmez) ama çizgilerin dilinin (hiç olmazsa liberterler için) anti-ideolojik ya da anti-politik olması gerekmez miydi?

Ne yapıyor veletimiz? Kolunu, erkek cinsel organı gibi yaparak, kadın yerine koyduğu Jaruzelski'ye "geçiriyor". Böylece onu aşağılamış ve zafer kazanmış oluyor. Çünkü afişler veletlere kol işareti yapamazlar.

N'oldu şimdi? Neyi yeniden ürettik? Özgürlük... eşitlik? Kimi aşağıladık, Jaruzelski'yi mi yoksa otoriteyi mi? I-ıh olmadı arkadaşlar. Eğer otoriteye böyle erkekçe ve veletçe "geçireceksek" (bak ne diyorum ben, bir daha pardon) yani "geçirerek" galip geleceksek, istemez kalsın.

Şimdi, bir yandan da diyebilirsiniz ki, ne yani kötü espri miydi.. Valla aslında bayağı iyiydi, zaten şimdi bile durup durup gülesim geliyor, ama kadınların olmadığı bir dünyada iyiydi... çok şükür kadınlar var bu dünyada ve biz erkek erkeğe öyle şeyler yapmak **zorunda** değiliz. (Umarım kadınlar yanlış anlamazlar burasını da.)

Ben Ayşe'ye bir kez daha teşekkür etmek istiyorum çünkü, biz kendini beğenmiş erkeklere, kadınlara rağmen, kadınlar için davranamayacağımızı bir kez daha hatırlattı.

Sonuç olarak, o karikatürü erkekçe algılayıp, erkek egemen söylemin yeniden üretildiğinin bugüne kadar farkına varamadığım için, burada Kara okuyucularının önünde, açıkça özeleştirimi yaparım. KARA'da karikatürün çıkmasından sorumlu arkadaşlar ne der bu konuda? Erkek erkeğe konuşuyoruz şunun şurasında...

Ahmet ARSLANER

Kara'nın 9. sayısında E.Karaman'ın çok yerinde tespitlerle ele aldığı "taze hortlayan" faşizm hakkında bir kaç söz söylemek üzerimize farz olmuştur.

Eylülist dönem ve sonrası için sivil-faşist, dinci-faşist güçlerin, can alan saldırıları, Van'da gerçekleşen M.Şirin Tekeli'nin öldürülmesiyle olmuştur. Aslında bu, daha önceki birkaç olayla işaretini vermiş, bunun beklentisi içine girmiştim, saldırı bekliyordum. Aynı zamanda basın yoluyla bunu kitlelere duyurmanın zorunluluğuna inandığım halde bir türlü gerçekleştirememiştim.

Bu olaylar derken bahsettiğim; meydanda görünen sivil-faşist "başbuğ"un tahliyesiyle başlamıştı ve "saman altındaki" örgütlenmenin o günlerde ortaya dal, filiz vermişti. Lokantalar, gazinolar "başbuğ"a saygı nedeniyle basılıyor, öğretmenlerin mesleki seçimleri basılıyor, üniversite gençliği tek tek sıkıştırılıp dövülüyor veya çeşitli yollarla kandırılıp, "eğlence gecelerine" götürülüyordu. Musul-Kerkük'ün işgal nutukları atılıyordu.

Bununla da kalınmamış MÇP'nin ara seçimlerde oy potansiyeli için meydanlara çıkılmıştı. İşte o zaman iş anlaşıldı. "Büyük Turan" dinleyen-alkışlayan kimseler yoktu piyasada. Orta Asya ideası "Türkiye Türklerince" kabul edilmeyince, "diğer Türklerce", diğer dünya insanlarınca nasıl kabul edilebilirdi ki?

Elbetteki bir teröre ihtiyaç vardı. Baskının, zorun nedenleri gebe bıraktırılıp, doğurtulmalıydı. Evet, gerçi ülkede Kürt sorunu ve PKK vardı ya, bu devletin estirdiği zor nedeni ile yeterince teröre oluşmuş bir sınır içine hapsedilmiştir. "Terör terörü doğurur" anlayışları ne yazık ki, üçüncü terörlerine yani kendilerine kapıyı kapatmıştı. Öyle ki, 'devletle elele Musul-Kerkük'e' bile istenilen raylara oturamamıştı.

Terör için yeni nedenler bulmak gerekliydi. İşte bu, faşist-MHP geleneği içinde çözümlenebilirdi; dincilerle ve turancılarla oluşturulan sentezle (aşure) saldırıya geçmek. Eylül öncesi Alevi-Sünni çatışmasının odağında gelişen, ne Z.Gökalp ve devamcısı turancıları N.F.Kısakürek gibi ümmetçi, dinci kişileri terkeyleyen bir gelenek, bugün A.Doğru'yu başkan seçerken, bir yandan da "750 milyonluk Türkiye" diye meydanda faşist irredantizmini bağırabilmektedir.

Bu gelenek nedeni ile önümüzde bilmemiz gereken şu husus durmaktadır; sivil-dinci faşistler bugüne kadar ki durgunluklarının acısını çıkartırcasına önümüzdeki dönem açılacak olan üniversite ve yurtlarda bir saldırı kampanyası başlatacaklardır. Toplumsal güçler içinde en dinamik gücü oluşturan genç insanlardır ve bu da, saldırının ilk hedefi olmaları, faşizmin mantığına çok uygun düşmektedir. Toplumsal diğer güçlere saldırı olmayacağını düşünmeksizin geçmişi de gözönünde bulundurunca, başlangıç hedefi hep gençlik, üniversite gençliği olmuştur.

Şimdi yapılması gerekenler içinde en

acilleri olarak sosyalist gençliğin oluşturmaya çalıştığı dernekler etrafında mücadele birliği için toplanmak. Eğer dernekler etrafında bir eylem birliği oluşturulmazsa ki, şimdilik görünen odur. Kimliklerinin gerektirdiği doğal hakları üzerinde bile eylem cephesi kuramadılar ne yazık ki. Burada şunu belirtmek isterim: birçok ülkede başarıyla yürütülen sol cepheler, her nedense (sahi tam bilen var mı?) Türkiye'de, sol güçlerde, başarıya ulaşamadı, ulaşamıyor. Aksine bugünkü faşizm sorununu oluşturan, güdükleştirmeyip geliştiren hep sağ cephelerin başarıyla kurulup yürütülmesidir.

Dernekler etrafında başarıya ulaşılmaz ise dernekler dışında geniş potansiyeli kapsayan ilkeli tartışmalar-uyuşmalar içindeki cephelerin kurulması gerekmektedir. Unutulmasın ki, sivil-dinci faşistler devlet içinde kurumlaşmış bir güçtür ve desteklidir. Onun karşısında dağınık bireysel mücadele sadece ve sadece güdük bir mücadele olurken, sonuçta yenilgi kaçınılmaz olur.

Bir anti-faşist cephe ne yazık ki, geniş kitle potansiyelini içine almakta istenildiği gibi olmamıştır.

Aslında gerçek olan, faşizm bir resmi-sivil faşizm olarak devletle beraberdir. Devletin ayak direklerinden biri olması nedeniyle, devletin ortadan kalkması ile faşizmin de ortadan kalkacağıdır. Bilinmelidir ki, biri kalkmadan diğeri ortadan kalkmaz. Ancak siner köşelere, bir gün çıkmak üzere saklanır. Türkiye'de resmi faşizmle Eylül'le birlikte yüksek ufuklarına baskıcı olarak çıkmıştır.

Biz yinede ülkenin, resmi, sivil dinci-faşistlerin eline teslim edilmesine baskıcı, zorba ve yasalarıyla sınırlanmış bir dünyada yaşamaya karşı birleşip, hayır diyelim.

Şimdiden üniversite gençliğini ve devamında da diğer güçleri uyaralım; dikkat "faşizm hortluyor."

H.Hüseyin ELMA / ANKARA

TEPKİDEN ÖTEYE GEÇEBİLMEK

Üfff be neymiş bu sosyalizm de haberimiz yokmuş. KARA yazarlarının hepsi birden neredeyse anti sosyalist olmaktan yemek yemeyi unutup, onun yerine günde üç öğün sosyalizme küfür edip yarabbi şükür diyecekler.

Tamam, tamam sakinleşin biraz, onlar rolleri gereği, sığınmayı, sataşmayı ve sağa sola çamur atmayı iyi beceriyorlar. Kendi içlerinde binbir cinsleri olduğundan, bu konularda antrenmanlı çıkan bu -izm- türü spor olsun diye söylediklerinin bu kadar ciddiye alınacağını hiç tahmin etmiyorlardır, belki de kendilerine bu kadar önem verildiği için, bu tür yazılarının sayılarını arttırmaya çalışacaklardır. Oldukça programlı çalışan -uzanamadıkları ciğere mundar- diyen bu otoriteperver zavallılar için zamanınızı beyninizi ve en önemlisi dergimizin güzelim sayfalarını harcama hakkını kimden alıyorsunuz. Kemal Demir anlatınca, Bu oranlama yanlışlığından öte, zamanlama yanlışlığıdır da, otoritenin şekli, rengi, cinsi olmadığı gibi benzerlikleri arasında da hiçbir fark yoktur. Varolanları karşımızda sırıtırken, sırada bekleyenleriyle uğraşmak pek zevk vermiyor., bırakalım onlar da sıralarını beklesinler. Onlar istedikleri kadar liberterliği sosyalizmin sigortası, hatta istedikleri gibi kullanacakları ilk kıvılcımlar olarak görsünler., yeri ve zamanı gelince, hiç de öyle olmadığını anlarlarsa, bir kez de bu konuda özeleştiri verirler ve günahlarından arınmış olurlar. Ama bizler ne kadar yanıp söneceği belli olmayan kıvılcımlar ve kendini tanrı sanan deliler olduğumuza göre, geleceğin hesabından pek 'anlamamamız" gerekir. Muhasebeciliği ve müneccimliği onlara., yaşamın enerjisini ve heyecanını kendimize ayıralım.

Ne o hâlâ söylediklerime inanmıyor musunuz? Öyleyse bir de küçük örnek vereyim:

Selami Alagöz diye bir okur, derginin ilk sayılarından beri oldukça çok yönlü (engin potalı atışlarla) derdini anlatmaya uğrasıyordu., baktıki top potadan geçmiyor, potayı genişleteceğine, topu küçültüp kahramanlık şiirleri göndermeye başladı, yakında yeni mehter marşları göndermeye başlarsa hiç şaşırmayın.

"Ahir zaman peygamberi Ebu Cehil'e "Her ne kadar kahkahalar atsak da, zamanımızı boşa geçirdiğimizi düşünmek kısa bir süre sonra rahatsız etmeye başlıyor. Kısacası öyle ya da böyle dergiye ayırabildiğimiz zamanın çoğunu, sosyalizmin yorumuna harcatıyorsunuz.

Özellikle, sadece KARA'ın son sayılarından birini okutacağımız kişilerin tamamına yakını anti-sosyalist olduğunuzu (dolayısı ile bizi, çünkü yavaş yavaş KARACILAR diye nitelendirilmeye başlandık) anlar da anti otoriter olduğunuzu biraz zor anlar. Etkiye tepki olmaktan başka bir şeyler olduğumuzu anlatmak için biraz acele edelim., çünkü zaten sayenizde yeteri kadar zamanı sosyalistlere hibe ettik. Üstelik tepki göstermemiz zorunlu hale gelen diğer hedefleri de bu sayede mutlu ediyoruz galiba.

Sizlerin belki de çok zamanı vardır bir dünya gününü 30-40 saat yaşıyorsunuzdur, haftanız 10 gündür, ayınızı veya yılınızı saymak mümkün değildir. Ne bileyim belki de ölümsüz şeylersiniz ve zaman sorunundan habersizsiniz. Tüm bu nedenlerden dolayı da zamanınızı böylesine boş bir işe feda ediyorsunuz., oysa bizler C. Burak'ın coşkusunu ve içtenliğini, K.Demir'in anlatacaklarını, E.Karaman'ın incecik yorumlarını S.Alaca'nın araştırmalarını, H.Ertan'ın zamansız parlayışlarını özler olduk artık ve sizlerin her konudaki ANTİ-OTORİTER sesimiz olduğunuzu unutmamanızı diliyorum.

Eğer hâlâ bana katılmıyorsanız, o zaman gidin K.Demir'e o size yenılmiş asilerle uğraşmanın gereksizliğini anlatsın.

Buğra ATEŞ/İSTANBUL



DIŞ GENELGE

DİKKAT ÖNEMLİDİR

Sayın Bayilerimiz;

Tarih: 22 Haziran 1987
Sayı : Gameda/Hürriyet Holding: 1
Konu : Kuruluşlarımızca dağıtılmayan yayınlar hk.

Yaptığımız periyodik bayi ziyaretlerinde ve bölge denetimlerinde Kuruluşlarımızca dağıtılmayan ve aşağıda isimleri verilmekte olan bazı yayınların başbayilerimiz ve onlara bağlı tali bayilerce satıldığını tespit etmiş bulunuyoruz.

Bildiğiniz gibi aramızdaki bayilik sözleşmesi bu tür konuların tesbitinde Kuruluşlarımıza bayiliğin derhal fesih hakkını vermektedir.

Ayrıca dağıtıcı bayilerimiz kendi iradeleri dışında yayın satsa bile bölgelerindeki tali bayilerinin de sözkonusu yayınlardan satmalarından sorumludurlar.

Bayiliğinizin arzu edilmeyen bir duruma muhatap olmaması için aşağıda isimleri verilen yayınların kendi bayiliğinizde ve bölgenizdeki tali bayilerinizde satılmasını önlemenizi ikazen hatırlatır, konuya gereken duyarlılığı göstermenizi önemle rica eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Nihat AYDIN
Hürriyet Holding A.Ş.
Dağıtım Koordinatörü

Cahit ARSOY
Gameda Ltd.Şti.
Genel Müdürü

KURULUŞLARIMIZCA DAĞITILMAYAN PİYASADAKİ YAYINLAR

1- İKTİBAS
2- DOLUNAY
3- İCMAL
4- ZAFER
5- SÖĞÜT
6- MEKTUP
7- YEDİ İKLİM
8- RİFAT
9- AYLIK DERGİ
10- MAL[illegible]
11- İNSAN
12- RALLY
13- VERGİ DÜNYASI
14- VİD[illegible] HABER
15- T[illegible]
16- S[illegible]
17- 11.TEZ
18- R A M
19- TAVIR
20- PEMBEBAĞCIK
21- ŞİİR ATI
22- GELENEK
23- SİYAH KUŞAK
24- SANAT ÇEVRESİ
25- ABECE
26- BİLİM SANAT
27- G Ü N
28- EDEBİYAT DOSTLARI
29- ELO ELEKTRONİK
30- FEMİNİST
31- YEDİ İKLİM
32- VARLIK
33- YARIN
34- K A R A
35- VERGİ SORUNLARI
36- İLK ADIM
37- GERÇEK SANAT
38- KÖPRÜ
39- BROY ŞİİR DERGİSİ
40- FLAŞ VİDEO
41- FELSEFE DERGİSİ
42- EĞİTİMDE BİLGİSAYAR
43- ÇÖZÜM
44- YENİ DEMOKRASİ
45- GÜNEŞE ÇAĞRI
46- VE SİNEMA
47- ANTİKA
48- İŞÇİLER VE TOPLUM
49- 1 MAYIS
50- DENİZ ATI
51- FOTOĞRAF
52- ÖNCÜ
53- ARTİST
54- GİRİŞİM
55- DÖNEMEÇ
56- DİZAYN
57- ÖĞRETMEN DÜNYASI
58- Y A Z I
59- YENİ ÖNERİ
60- ÖĞRENCİ POSTASI
61- MÜLKİYELİLER
62- B R İ Ç
63- KARŞI EDEBİYAT
64- METRONOM
65- YERLEŞİK
66- CAN KARDEŞ

22 Haziran tarihinde Hürdağıtım ve GAMEDA tarafından bayiilere yollanan ve 66 derginin ismini içeren genelge otoritenin özgür düşünceye olan nefretinin ve kültürel yaşama karşı başlattığı saldırının yeni bir yüzü olarak başgösterdi. Basın ve ünlü yazarlarımız olaya her zamanki "tarafsızlıkları" ile yaklaşırken yaşamakta zaten bir sürü zorlukla karşılaşılan bu dergiler yeni bir baskı biçimiyle karşı karşıya kaldılar.

"Basın özgürlüğü"nün Türkiye'de ne anlama geldiği açıktır. Bu durumda bile otorite ticari kaygılar görüntüsü altında basın hayatını daha fazla baskı altına almaya çalışmaktadır. Okuyucuyu "hoşgördüğü" yayınları okumaya zorlamaktadır.

"KARA", bu engelleri aşmakta okuyucularımızın da bizim kadar sorumlu ve yükümlü olduğuna inanmaktadır.

AŞAĞIDA İSİMLERİ BULUNAN DERGİLER OLARAK GAMEDA VE HÜR DAĞITIM'IN TUTUMUNU PROTESTO EDİYORUZ.

Abece
Alınteri
Bilim ve Sanat
Broy
Çağdaş Yol
Edebiyat Dostları
Felsefe
Feminist
Fotoğraf

Gelenek
Gökyüzü
Görüş
Gün
Güneşe Çağrı
İşçiler ve Toplum
Kara
Karşı Edebiyat
Mayıs

Mülkiyeliler Birliği
Öğrenci Postası
Öğretmen Dünyası
Süreç Yayıncılık
Şiir Atı
Toplumsal Kurtuluş
Türk Dili
Vardiya
Varlık

Ve Sinema
Yarın
Yaşasın Edebiyat
Yeni Aşama
Yeni Çözüm
Yeni Demokrasi
Yeni Düşün
Yeni Öncü
Zemin